

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA SHKODËR
KËSHILLI BASHKIAK**

**V E N D I M
Nr. 80, date 21.12.2017**

**PËR MIRATIMIN E PLANIT TË ZHVILLIMIT LOKAL TË KOMUNITETIT
ROM DHE EGJIPTIAN NË BASHKINË SHKODËR (2017-2020)**

Këshilli Bashkiak Shkodër, në mbledhjen e datës 21.12.2017, me propozim të Kryetarit të Bashkisë, në mbështetje të neneve 24, 33, 54 shkronja “k“, 55 pika 2 të ligjit nr. 139/2015, “Për vetëqeversijen vendore“, ligjit nr. 121/2016 “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë“, ligjit nr. 18/2017 “Për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës“, Planit kombëtar të veprimit për integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2016-2020 miratuar me VKM nr. 1072, datë 23.12.2015, pas diskutimeve,

V E N D O S I

1. Miratimin e Planit të Zhvillimit Lokal të komunitetit Rom dhe Egjiptian për Bashkinë Shkodër (2017-2020).
2. Për koordinimin në zbatimin e këtij plani, ngarkohet Kryetari i Bashkisë Shkodër sipas dokumentit bashkëlidhur.
3. Ky vendim hyn në fuqi 10 ditë pas shpalljes.

Miratuar në datën 21.12.2017

Shpallur në datën 22.12.2017

Sekretar i këshillit

Suel Hadri

K R Y E T A R

Xhemal BUSHATI

Miratoi:

Kryetar

Voltana ADEMI

Projektit "Fuqizimi Ekonomik dhe Social i Romëve dhe Egjiptianëve – një shtysë për përfshirje sociale" (FESRE)

Plani i Veprimit për Zhvillimin e Komunitetit Lokal Rom dhe Egjiptian në Bashkinë Shkodër

Institute for Democracy and Mediation
Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim

Draft Plani

Përgatitja e Planit të Zhvillimit të Komunitetit Romë dhe Egjiptian në Bashkinë e Shkodrës 2017-2020) u mundësua në kuadër të Projektit "Fuqizimi Ekonomik dhe Social i Romëve dhe Egjiptianëve – një shtysë për përfshirje sociale" (FESRE), financuar nga BE dhe zbatuar nga Programi për Zhvillim i Kombeve të Bashkuara (PNUD) në Shqipëri. Procesi planifikues u asistua nga ekspertët e Institutit për Demokraci dhe Ndërmjetësim (IDM) në bashkëpunim me Grupin Lokal me Pjesëmarrje të krijuar në Bashkinë e Shkodrës përgjatë muajve Dhjetor 2016-Shtator 2017.

Grupi i ekspertëve të IDM-së:

Elona Dhëmbo
Armela Xhaho
Evelina Azizaj
Shfqet Bruka

Ekspertët Lokal

Behije Kodra
Marjus Veizi

Monitorimi i procesit nga PNUD Shqipëri

Mirjeta Ramizi
Jarida Malevi
Etleva Luli
Mirela Baneri

Tabela e përmbajtjes	
HYRJE.....	3
Shkurtime	4
KAPITULLI I. QASJA METODOLOGJIKE	5
Parimet Udhëzuese të Planit të Zhvillimit të Komuniteteve Rome dhe Egjiptiane	5
Metodologjia	8
Aktorët e përfshirë?	8
KAPITULLI II. ANALIZA E SITUATËS AKTUALE	9
Romët dhe Egjiptianët në Bashkinë e Shkodrës	9
I.Regjistrimi Civil dhe Aksesit në Sistemin e Drejtësisë	10
II.Arsimi dhe Promovimi i Dialogut Ndërkulturor	12
III. Punësimi dhe Arsimi e Formimi Profesional (AFP).....	15
IV.Kujdesi Shëndetësor.....	17
V.Strehimi Dhe Integrimi Urban.....	19
VI.Mbrojtja Sociale	22
KAPITULLI III. PLANI I VEPRIMIT	26
Deklarata e Vizionit	26
Qëllimet strategjike dhe Objektivat specifik	27
Regjistrimi Civil dhe Aksesit në Sistemin e Drejtësisë	30
Arsimi dhe Promovimi i Dialogut Ndërkulturor	32
Punësimi dhe Arsimi e Formimi Profesional (AFP).....	38
Kujdesi Shëndetësor.....	45
Strehimi dhe Integrimi Urban	48
Mbrojtja Sociale	51
KAPITULLI IV. MONITORIMI DHE VLERËSIMI I PLANIT	55
ANEKS 1.	58

HYRJE

Plani për Zhvillimin e Komunitetit Lokal Rom dhe Egjiptian është një instrument demokratik planifikimi dhe menaxhimi që synon të adresojë në terma afatshkurtër sfidat me të cilat përballen të dy komunitetet duke synuar në arritjen e një vizioni që lidhet me një shkallë integrimi më të madh të anëtarëve të të dy komuniteteve në jetën sociale dhe ekonomike në nivel lokal.

Ky plan shërben si një mekanizëm orientues të veprimeve që aktorët vendore dhe rajonal duhet të ndërmarrin për të adresuar sfidat dhe barrierat që pengojnë dy komunitetet në sigurimin e një jete dinjitoze. Dokumenti i planit fillimisht jep një pasqyrë të situatës aktuale të komunitetit rom dhe egjiptian lidhur me gjatë sfidat kryesore (ku jemi aktualisht në lidhje me: a) rregjistrimin civil dhe aksesin në drejtësi; b) arsimimin dhe promovimin e dialogut ndërkulturor; c) kujdesin shëndetësor; d) punësimin dhe formimin dhe edukimin profesional; e) strehimin dhe integrimin urban si dhe f) mbrojtjen sociale); pas analizës së situatës aktuale, plani propozon vizionin për zhvillimin e dy komuniteteve (si duam ta shohim komunitetin rom dhe egjiptian pas 7-10 vitesh?) dhe cili është itinerari për të arritur aty ku dëshirojmë në të ardhmen, ose me fjalë tjera plani i veprimit që adreson sfidat sipas gjatë fushave prioritare. Plani i veprimit paraqet qëllimet strategjike dhe objektivat specifik për gjashtë fushat, ndërsa çdo objektivi ka të renditura projektet dhe hapat e veprimit konkret, të cilat janë të detajuara në lidhje me ndarjen e përgjegjësisë ndërmjet aktorëve lokale dhe rajonale, implikimet financiare, burimet e të ardhurave si dhe treguesit e performancës dhe afatet kohore. Zbatimi i hapave të veprimit në përputhje me afatet kohore dhe treguesit e synuar duhet të monitorohet dhe të raportohet.

PZHK është një instrument praktik dhe relativisht i thjeshtë për t'u përdorur jo vetëm nga aktorët publike (administrata lokale e bashkisë dhe e institucioneve të tjera vendore të dekoncentruara si Drejtoria Arsimore rajonale, Fondi shëndetësor, Insituti i Shendetit Publik, policia, etj) por edhe nga aktorët e shoqërisë civile, grupet e ndryshme sociale, në kontributin e tyre për adresimin e sfidave sipas veprimeve të parashikuara në Plan duke bërë të realizueshëm edhe vizionin e artikuluar në dokument. Koordinimi i përpjekjeve ndërmjet aktorëve lokal për zbatimin e këtij plani është tejet i rëndësishëm duke marrë në konsideratë faktin që një dokument i tillë reflekton nevojat dhe preferencat e anëtarëve të dy komuniteteve dhe të aktorëve të tjerë lokal. Procesi planifikues ka siguruar hapësirë që anëtarët e dy komuniteteve të kenë një zë në vendimet që ndikojnë zhvillimin e tyre dhe se ndërhyrjet për zhvillim janë të përshtatshme me nevojat dhe preferencat e tyre. Procesi i hartimit të planit ka patur natyrë të lartë pjesëmarrëse dhe gjithëpërfshirëse dhe dokumenti final është rezultat i konsultimeve të gjera me aktorë publik dhe jo-publik që veprojnë në sektorë të ndryshëm.

Qëllimi kryesor i procesit planifikues është t'u jap grupeve vulnerabël si rom dhe egjiptian një mjet që fuqizon në mënyrë të veçantë grupet në nevojë, duke i bërë ato pjesëmarrëse direkte në vendim-marrje, nëpërmjet dizenjimit të aktiviteteve konkrete të planit të veprimit për zhvillim, nga vetë ato. Kjo bëhet më domethënëse kur planifikimi i zhvillimit synon specifikisht grupet në nevojë, si komunitetet rom dhe egjiptiane, të cilët jetojnë në kushte të vështira socio-ekonomike dhe janë të përjashtuar nga proceset vendimarrëse që ndikojnë jetët e tyre, por konkretisht edhe nga një sërë shërbimesh publike.

Shkëputur nga Guida (IDM 2017)

Pikërisht identifikimi i (dis)avantazheve të vazhdueshme që përballen ky komunitet dhe orientimi i politikave vendore në funksion të përfshirjes dhe zhvillimit socio-ekonomik të komuniteteve vulnerabël kërkon një ndërhyrje efektive multisektorale dhe shumëaktoriale në nivel vendor. Nje plan strategjik është jo vetëm një parakusht për të mobilizuar burime të tjera financimi dhe akses në

fonde nga donatorë të ndryshëm por edhe një tregues tepër i rëndësishëm në përpjekjen për të rritur mirëqënien, integrimin dhe përmirësimin e cilësisë së jetës për këto grupe në nevojë. E thënë ndryshe, politikat në nivel vendor të orientuara drejt përfshirjes sociale kanë një efekt pozitiv jo vetëm në adresimin e nevojave dhe sfidave që përballen këto komunitete, por edhe më tej në integrimin e qëndrueshëm në fushat prioritare si punësimi, arsimi, strehimi, mbrojtja sociale, shëndetësia.

Ky dokument është i organizuar në katër kapituj kryesor. Në kapitullin e parë përshkruhen parimet e strategjisë, modeli konceptual i procesit planifikues sipas fazave dhe metodologjia e ndjekur, duke vënë theksin edhe te aktorët e përfshirë në këtë proces. Në kapitullin e dytë paraqitet situata aktuale sipas gjashtë fushave prioritare të përmendura më sipër. Kapitulli i tretë paraqitet deklarata e Vizionit dhe qëllimet strategjike të planit, i cili vijon me kapitullin e matricës së planit të veprimit bazuar në qëllimet strategjik, objektivat specifik, aktivitetet sipas fushave prioritare. Në kapitullin e fundit, rëndësi të vecantë i kushtohet monitorimit dhe vlerësimit të zbatimit të planit, pasi është tejet e nevojshme dhe e rëndësishme ndjekja e zbatimit të strategjisë për të vlerësuar rezultatet e pritura të objektivave strategjik.

Shkurtime

AFP	Arsimi e Formimi Profesional
DJ	Drejtoria Juridike
DBNJSHM	Drejtoria e Burimeve njerëzore dhe Shërbimeve Mbështetëse
DPSPKB	Drejtoria e Planifikimit Strategjik dhe Përmirësimit të Klimës së Biznesit
DSHSS	Drejtoria e Shërbimeve Sociale dhe Strehimit
DNEPAN	Drejtoria për Ndhimën Ekonomike dhe Personat me Aftësi Ndryshe
DKARS	Drejtoria e Kulturës, Arsimit, Rinisë dhe Sportit
DSPKI	Drejtoria e Studimeve Planifikimit dhe Koordinimit të Investimeve
DSHPNII	Drejtoria e Shërbimeve Publike, Ndjekjes së Investimeve të Infrastrukturës
NJMQR	Njësia e Menaxhimit të Qëndrave Komunitare
DCK	Drejtoria e Çerdheve dhe Kopshteve
DEA	Drejtoria Ekonomike e Arsimit
DAR	Drejtoria Arsimore Rajonale, Shkodër
FSDKSH	Fondi i Sigurimeve të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor, dega Shkodër
IDM	Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim
INSTAT	Instituti i Statistikave
ISHP	Instituti i Shëndetit Publik
KB	Këshilli i Bashkisë, Bashkia Shkodër
KE	Komisioni Evropian
NJA	Njësia Administrative
NJEF	Njësive ekonomike familjare
NJMF	Njësia për Mbrojtjen e Fëmijëve, Bashkia Shkodër
OCR	Observatori për të Drejtat e Fëmijëve
OSFA	Fondacioni Shoqëria e Hapur për Shqipërinë
PBShSh	Paketa Bazë e Shërbimeve shëndetsore
PB	Policia Bashkiake
QKEV	Qendra Kombëtare e Edukimit në Vazhdim
QSH	Qendra Shëndetsore
SRVB	Spektori i Regjistrimit dhe Vlerësimit të Biznesit
SHKP	Shërbimi Kombëtar i Punësimit, Zyra Shkodër
SHQK	Shkolla qendër komunitare
UNDP	Programi për Zhvillim i Kombeve të Bashkuara
UNICEF	Fondi i Kombeve të Bashkuara për Fëmijët

KAPITULLI I. Qasja Metodologjike

Parimet Udhëzuese të Planit të Zhvillimit të Komuniteteve Rome dhe Egjiptiane

Në thelb të të gjitha nismave në nivel lokal që synojnë integrimin e anëtarëve të komunitetit Rome dhe Egjiptiane duhet të mbeten të gjitha parimet e mëposhtme, duke vënë theksin në qasjen ndërsektoriale dhe shumëaktorësh që ato kërkojnë. Si pasojë e nevojës së kësaj qasje, ajo çfarë është emergjente dhe realiteti i aktorëve vendor në Shqipëri kërkon është forcimi i koordinimit mes institucioneve në nivel lokal si dhe partneriteti ndërmjet sektorit publik dhe jopublik.

1. Nxitja e përfshirjes sociale

Planit i Zhvillimit të Komunitetit i kushton një vëmendje të veçantë nxitjes së përfshirjes sociale të komunitetit rom dhe egjiptian. Përpos masave të qeverisë shqiptare për integrimin e këtij komuniteti në shoqëri, në përgjithësi ekziston një frymë përjashtuese dhe marginalizuese duke i bërë këto grupe vulnerabël. Plani orientohet veçanërisht në përpjekjet për të rritur aksesin e romëve dhe egjiptianëve në punësimin formal, të gjitha nivelet e sistemit arsimor si edhe në programet e mbrojtjes sociale, në kujdesin shëndetësor, në aksesin në drejtësi, strehim me qëllim rritjen e mirëqënies së këtij komuniteti dhe të integritimit në jetën sociale dhe ekonomike në komunitetet lokale. Plani promovon parimin e përfshirjes sociale duke i përfshirë vetë anëtarët e grupeve vulnerabël në procesin e planifikimit strategjik.

2. Respektimi i dallimeve

Planit i Zhvillimit të Komunitetit respekton dallimet që ekzistojnë ndërmjet komunitetit rom dhe atij egjiptian në fushat e ndryshme prioritare. Po ashtu, plani bën dallim edhe midis diferencave që ekzistojnë brenda vetë nëngrupeve të këtyre komuniteteve, duke mos homogjenizuar grupin/komunitetin si një të tërë. Popullata rome në Shqipëri është e përbërë nga disa nëngrupe/subkultura të cilët dallohen nga njëri tjetri përgjithësisht nga dialekti, periodha kur kanë mbërritur në Shqipëri si dhe trajektorja e rrugëtimit. Megjithatë, integrimi i dy komuniteteve vazhdon të jetë ende një sfidë në vazhdimësi, e megjithatë plani njih faktin se disa nëngrupe janë tashmë më të integruara në shoqëri.

3. Qasja ndërsektoriale:

Planit i Zhvillimit të Komunitetit vë theksin në nevojën e një qasje ndërsektoriale dhe shumëaktorësh që përpjekjet për integrimin e dy komuniteteve të sjellin vërtetë rezultate. Integrimi në jetën sociale dhe ekonomike të romëve dhe egjiptianëve është i mundur në adresimin e barrierave të përfshirjes sociale në mënyrë të integruar, pra njëkohësisht në shumë prej sektorëve si: arsimimi, shëndetësia, strehimi dhe integrimi urban, punësimi dhe arsimit e aftësimin profesional, mbrojtja sociale, regjistrimin civil dhe aksesin në sistemin e drejtësisë, duke promovuar zhvillimin dhe integrimin në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme përmes ndërhyrjeve ndërsektoriale.

Zbatimi i planit thekson rëndësinë që merr koordinimi i aktorëve lokal publik dhe jo-publik.

4. Dimensoni i integritimit gjinor:

Plani i Zhvillimit të Komunitetit nënvizon rëndësinë e integritit të dimensionit gjinor në të gjitha hapat dhe proceset e ndërmarra në këtë kuadër. Integrimi gjinor në terma konkret përkthehet në të dhënat e disagreguara sipas gjinisë dhe në po të njëjtën kohë hartimin e objektivave duke patur parasysh pasojat e tyre për të dyja gjinitë. Për më tepër, plani pranon faktin se gratë romë dhe egjiptiane kanë më shumë gjasa të ndihen të diskriminuara dhe përjashtuara. Kjo, së pari, për shkak të racës dhe së dyti për shkak të gjinisë. Gratë në përgjithësi kanë një qasje më të kufizuar ndaj burimeve ekonomike dhe të vendimmarrjes, shpesh për shkak të mentalitetit dhe praktikave tradicionale të cilat kontribuojnë në pabarazitë dhe përjashtimin e tyre të vazhdueshëm nga jeta sociale dhe shoqërore. Veprimet e planit kanë një ndjeshmëri gjinore dhe promovojnë arritjen e parimit të barazisë gjinore. Ulja e hendekut të pabarazive midis grave dhe burrave është një element tepër i rëndësishëm i qeverisjes së mirë dhe pritshmërive që BE parashtron ndaj çdo vendi kandidat në lidhje me integrimin gjinor.

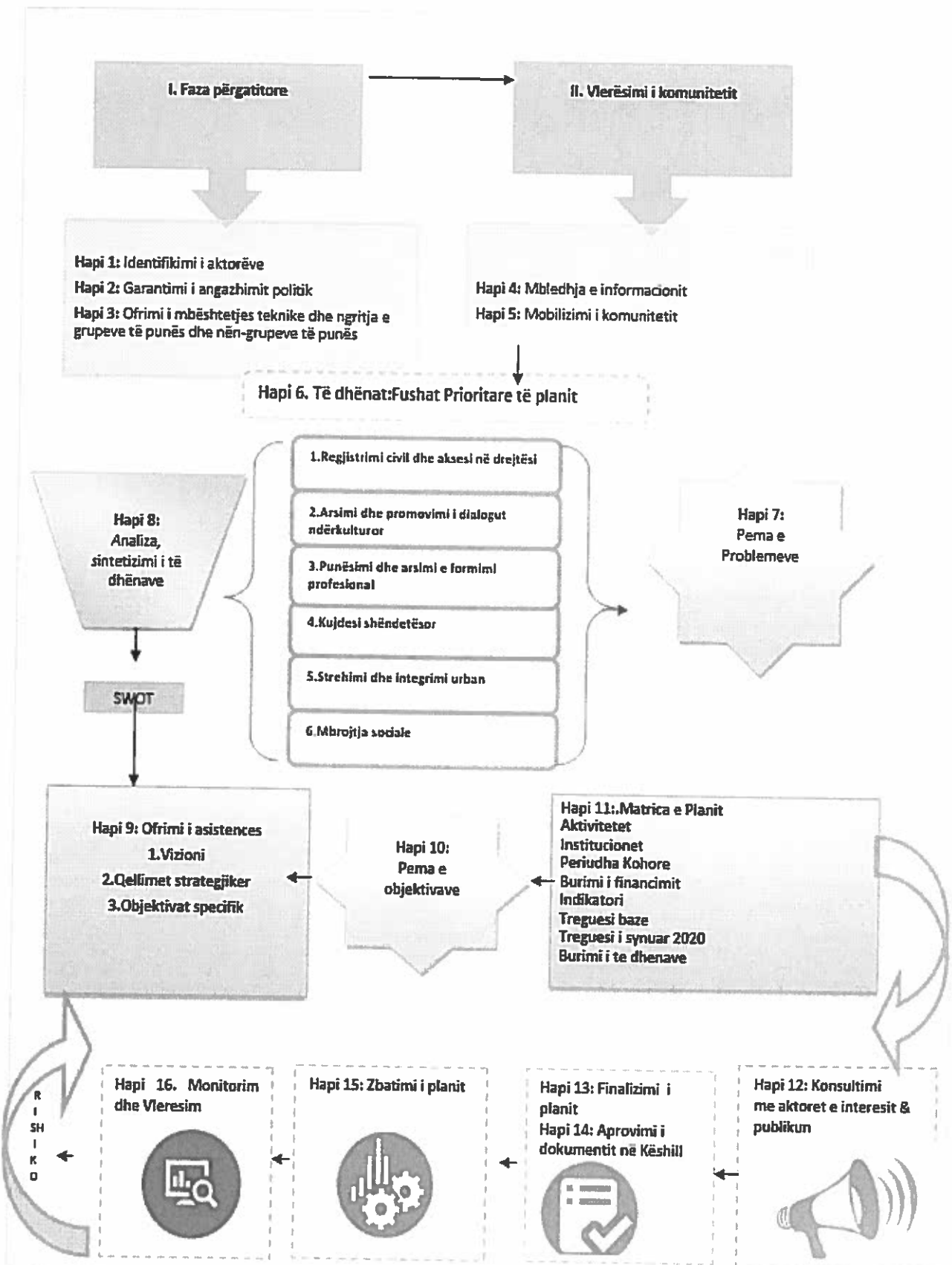
5. Parimi i Pjesëmarrjes aktive:

Angazhimi konstruktiv i aktorëve lokal dhe vetë komunitetit rom dhe egjiptian në të gjitha hapat e PZHK-së siguron një model të qëndrueshëm të vendimmarrjes pjesëmarrëse dhe efektive. Proçesi i hartimit të planit është në funksion të gjithë përfshirjes ku në mënyrë të veçantë anëtarët e dy komuniteteve ndihen të përfaqësuar përmes anëtarëve të vetë komunitetit në grupit të punës. Procedurat e ndjekura në hartimin e planit sigurojnë gjithashtu një model transparent të demokracisë pjesëmarrëse, ku vetë komuniteti ndihet i mirëdëgjuar përsa i përket vendimeve të cilat do të influencojnë dhe ndikojnë padyshim në vetë cilësinë dhe mirëqenien e jetës së tyre.

6. Barazia para ligjit dhe parimi i mosdiskriminimit:

Të gjitha aktivitetet e planifikuara në kuadër të Planit të Veprimit do të kenë në qendër të vëmendjes së tyre respektimin e të drejtave dhe garantimin e barazisë dhe mosdiskriminimit para ligjit. Parimi i barazisë para ligjit dhe mosdiskriminimit qëndrojnë në themel të Kushtetës së Shqipërisë (neni 18) si edhe në Deklaratën Universale për të drejtat e njeriut, të vitit 1948 (nenin 2). Sipas këtij parimi, çdo individ gëzon të drejtat dhe liritë e përcaktuara pa asnjë kufizim përsa i përket gjinisë, racës, gjuhës, përkatësisë fetare, mendimit politik, origjinës kombëtare e shoqërore, pasurisë, përkatësisë në një minoritet kombëtar, lindjes ose çdo status tjetër social ekonomik apo arsimor.

Modeli Konceptual: Hartimit të Planit të Zhvillimit të Komunitetit |

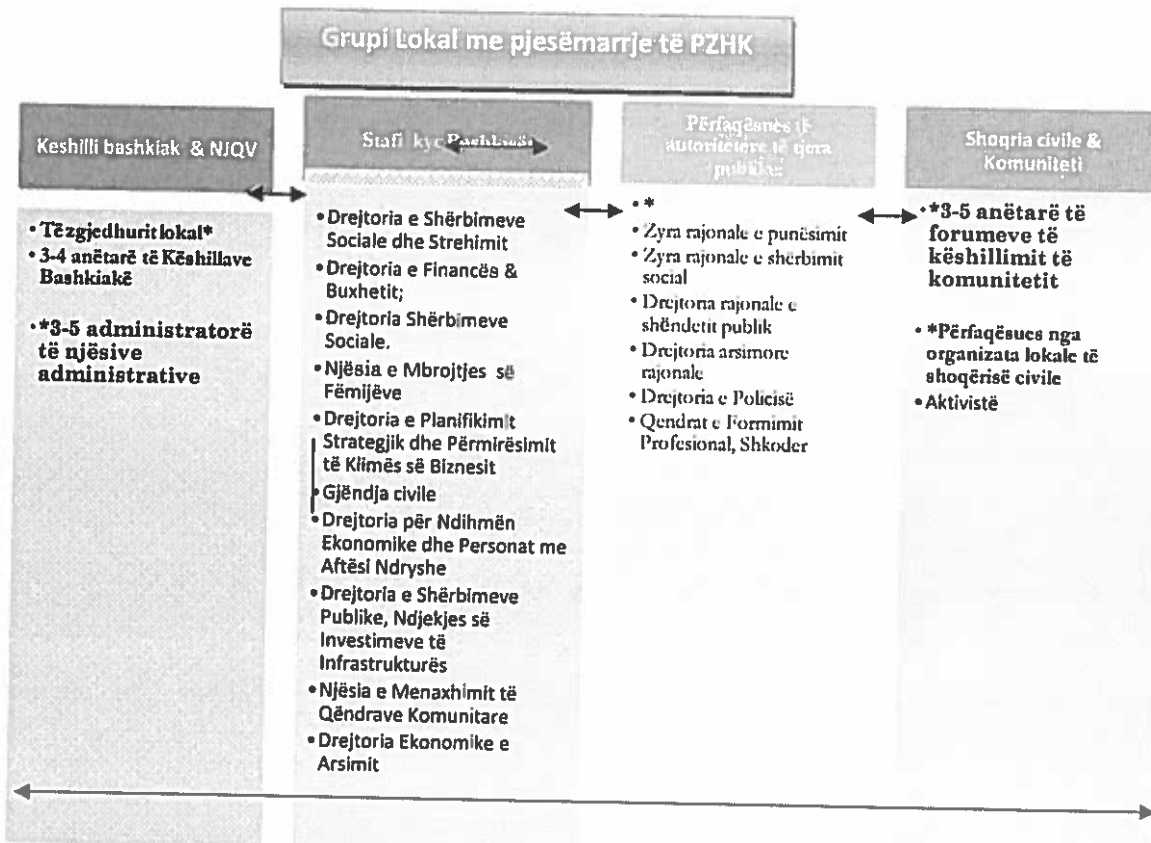
Metodologjia

Për hartimin e Planit të Zhvillimit është përdorur një kombinim i metodologjisë kërkimore sasore dhe cilësore duke u bazuar edhe në të dhënat parësore dhe dytësore nga institucionet respektive në Bashkinë Shkodër. Metodologjia kërkimore përfshin: 1) intervista gjysëm të strukturuara ballë për ballë me anëtarë të komunitetit rom dhe egjiptian; 2) Intervista të thelluara me informantë kyç nga institucionet vendore dhe shoqëria civile; 3) fokus grupe me banorë të komuniteteve; 4) sesion SwOT me anëtarët nëngrupeve të punës; 4) worshope me grupin e punës duke përfshirë punën në grupe tematike.

Aktorët e përfshirë?

Identifikimi dhe përfshirja e aktorëve kryesorë në zhvillimin lokal është thelbësore për hartimin me sukses të këtij plani zhvillimi. Duke pranuar se çështja e integritit dhe fuqizimit të komunitet rom dhe egjiptiane kërkon një qasje ndërsektoriale, shumëaktorëshe dhe gjithëpërfshirëse për vet kompleksitetin e sfidave dhe problemeve me të cilat përballen, procesi i draftimit dhe konsultimit të planit ka përfshirë aktorë të ndryshëm si nga sektori publik ashtu edhe jo-publik. Përfshirja e gjerë e aktorëve përgjatë procesit planifikues është një parakusht i domosdoshëm për të krijuar një model të qëndrueshëm, racional dhe vizionar të planit. Kjo qasje kërkon gjithashtu, një përfshirje edhe më të përgjegjshme në procesin e zbatimit dhe të monitorimit të planit me qëllim që plani të mos jetë thjesht një dokument statik, por të lejojë fleksibilitetin e ndërhyrjeve në koherence me zhvillimet/ndryshimet aktuale që paraprin komunitetin. Pra, vizioni për planin është më shumë se një produkt, pasi ai reflekton një qasje më dinamike të mekanizmave institucional në nivel vendor për të adresuar /rishikuar me fleksibilitet nevojat në zhvillim.

Grupi lokal me pjesëmarrje i planit të zhvillimit të komunitetit romë dhe egjiptianë propozohet të ketë përbërjen si më poshtë:

KAPITULLI II. ANALIZA E SITUATËS AKTUALE

Përmbajtja:

- I. Regjistrimi Civil dhe Aksesi në Sistemin e Drejtësisë
- II. Arsimi dhe Promovimi i Dialogut Ndërkulturor
- III. Punësimi dhe Arsimi e Formimi Profesional (AFP)
- IV. Kujdesi Shëndetësor
- V. Strehimi dhe Integrimi Urban
- VI. Mbrojtja Sociale

ROMËT DHE EGJIPTIANËT NË BASHKINË E SHKODRËS

Romët dhe egjiptianët në Shqipëri – nën ndikimin e faktorëve socio-ekonomikë - kanë patur një rritje më të madhe të popullsisë në krahasim me popullsinë në shumicë. Vajzat martohen në një moshë më të re dhe bëhen nëna më shpejt se grupet e tjera etnike.¹ Këto karakteristika formësojnë edhe trende dhe problematika që lidhen me zhvillimin, regjistrimin dhe aksesin në të drejta të këtij komuniteti. Në Bashkinë Shkodër, tradicionalisht, kanë jetuar minoritete rome dhe egjiptiane. Sipas të dhënave zyrtare², aktualisht, komuniteti rom dhe egjiptian zë 0.014% të popullsisë totale të regjistruar, brenda njësisë administrative Qendër, ku janë të vendosur shumica e tyre. Të dyja komunitetet janë të përqëndruara në këtë njësi administrative ndërkohë që në të gjitha njësitë e tjera administrative nuk raportohet të ketë asnjë banor/familje (të paktën formalisht të regjistruar) që i takon këtyre komuniteteve. Në total popullsia rome llogaritet të jetë rreth 423 banorë (81 familje) dhe popullsia egjiptiane llogaritet të jetë 1189 banorë (269 familje) kundrejt totalit 204954 banorëve (62671 familje). Për shkak të jetesës kryesisht endacake dhe lëvizjeve të brendshme migratore, komuniteti rom ka probleme së pari me regjistrimin vendbanimeve, por edhe më tej me regjistrimin në gjëndjen civile.

Niveli i analfabetizmit tek anëtarët e mëdhenj të komunitetit rom dhe egjiptian është shumë i lartë ndonëse ka praktika pozitive të përfshirjes së fëmijëve të këtyre komuniteteve në sistemin arsimor. Veçanërisht problematike është tendenca e braktisjes së shkollës kryesisht pas përfundimit të ciklit fillor në vazhdim të ciklit të lartë të arsimit të detyrueshëm dhe kjo lidhet me mentalitetin e komunitetit ndaj arsimit; martesat në moshë të hershme etj.

Si pasojë e varfërisë dhe e përjashtimit social nga tregu formal i punës, romët dhe egjiptianët punojnë kryesisht në tregun informal. Ata gjenden më shumë të angazhuar me aktivitete të tilla si mbledhja e hekurishteve, tregtia e rrobave të përdorura, punët e rastit (ngarkim-shkarkim), ndërtim dhe lypje. Megjithatë, edhe këto të ardhura janë të pamjaftueshme dhe në rënie, çka shkakton një stres dhe pasiguri të mëdha për të ardhmen. Për pasojë, romët dhe

egjiptianët përpiqen të migrojnë jashtë vendit, kryesisht në Greqi dhe Itali. Migrimi ndërkombëtar është një nga mekanizmat kryesorë që përdorin romët dhe egjiptianët për përballimin e varfërisë dhe të përjashtimit social. Megjithatë, edhe migrimi i brendshëm është zhumë i zhvilluar, problem ky dominues në anëtarët e komuniteti rom në Shkodër, gjë që kushtëzon dhe shtyn drejt një sërë problematikash të tjera të lidhura me punësimin dhe përfitimin nga programe e shërbime të lidhura me të.

Gjëndja shëndetësore e anëtarëve të këtyre komuniteteve ndikohet jo vetëm nga aksesin e ulët në shërbime, por edhe nga parakushtet për një shëndet të mirë si kushtet e banesës dhe ato higjienosanitare. Romët dhe egjiptianët në Bashkinë Shkodër kanë akses shumë të ulët në shërbimet sociale të strehimit edhe pse kushtet e vendbanimit dhe ato higjienosanitare janë pothuajse jashtë standarteve normale. Për më tepër që vetëm një numër shumë të vogël nga komuniteti përfitojnë nga shërbimet sociale.

Një sërë faktorësh si, gjëndja e vështirë ekonomike, kushtet e papërshtatshme të banesave, keqshqyerja, burime të paqëndrueshme të të ardhurave dhe niveli i ulët arsimor e aksesin e ulët shëndetësor ndikojnë drejtëpërsëdrejti në mirëqënien e ulët të këtyre komuniteteve, duke rritur kështu akoma më shumë hendekun e integritit socio-ekonomik me popullsinë shumicë.

Rubrikat në vijim ofrojnë një panoramë të përgjithshme të situatës aktuale të komunitetit rom dhe egjiptian në Bashkinë e Shkodrës sipas 6 fushave prioritare të Planit Kombëtar të Veprimit për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve 2016-2020, të cilat janë: regjistrimi civil dhe aksesin në drejtësi, arsimimi dhe promovimi i dialogut ndërkulturor, kujdesi shëndetësor, punësimi dhe formimi profesional, strehimi dhe integrimi urban si dhe mbrojtja sociale

I. REGJISTRIMI CIVIL DHE AKSESI NË SISTEMIN E DREJTËSISË

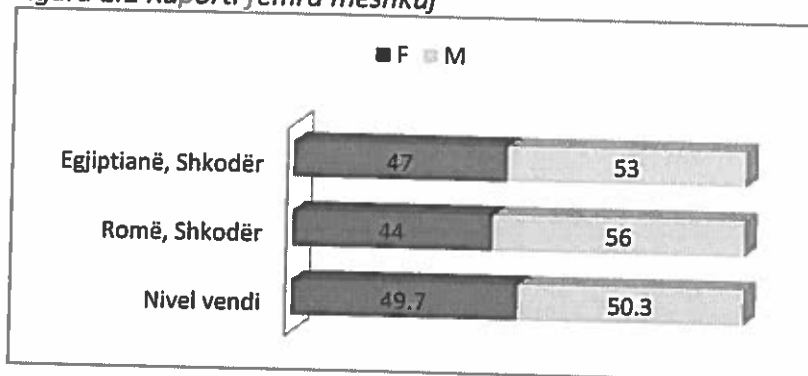
Pjesa më madhe banorëve të komunitetit rom dhe egjiptian janë të përqëndruar në Njësinë Administrative Qendër në Bashkinë e Shkodrës. Sipas të dhënave nga Drejtoria e Shërbimit Social, Strehimit dhe Shëndetit Publik, Shkodër, rreth 74 anëtarë të komunitetit rom të përqëndruar kryesisht në zonën e Prokurorisë, Tophane, përtej Urës së Bunës, Zalli i Kirit, Dubait, të cilët figurojnë të paregjistruar në regjistrin civil. Megjithatë, të dhënat për regjistrimin civil, kryesisht për komunitetin rom janë shpesh herë kontradiktore, për shkak të lëvizjeve të shpeshta migratore të vetë komunitetit dhe vendbanimeve jo të qëndrueshme. Edhe pse anëtarët e komunitetit rom jetojnë në Shkodër, që prej më shumë se 10-15 vitesh, vendbanimet e tyre informale dhe të paqëndrueshme bëhen barrierrë për aksesin e një game të gjërë shërbimesh bazë.

Sipas të dhënave nga Karta Rajonale Raportuese, që prej vitit 2011, raportohet për një numër të madh anëtarësh të komunitetit rom, kryesisht ata që jetojnë në çadra, tenda apo baraka (p.sh pranë lumit Buna - 247 anëtarë; Komuna Bërdicë - 36 anëtarë) që nuk rezultojnë të regjistruar në regjistrat e Gjendjes Civile të njësive administrative përkatëse ndonëse janë rezident në këto njësi³. Pavarësisht vullnetit pozitiv të Bashkisë Shkodër për të mundësuar rregjistrimin e tyre, ende hasin problem me regjistrimin që më pas ndikojnë edhe në aksesin në shërbime, përfshi atë të arsimimit.

Shpërndarja gjinore e popullsisë rome dhe egjiptiane paraqitet në grafikun në figurën 1.1. Qëllimisht është përdorur një grafik që krahasor shpërndarjen gjinore në komunitetin rom

dhe egjiptian në Shkodër me atë në shkallë vendi. Kjo e bën lehtësisht të dallueshme hendekun midis të tre komuniteteve. Të dhënat reflektojnë një numër më të lartë të gjinisë mashkullore në krahasim me gjininë femërore krahasuar me trendet e përgjithshme në popullsinë shumicë. Përkatësisht, popullsia rome numëron 235 meshkuj dhe 188 femra dhe popullsia egjiptiane numëron, 575 meshkuj dhe 560 femra. Shifrat që i takojnë komunitetit egjiptian, e sidomos ato që i takonë komunitetit rom tregojnë për problematika potenciale të abortit selektiv, i cili ka çuar në disa pikë përçindje diferencë në favor të meshkujve në këto komunitete.

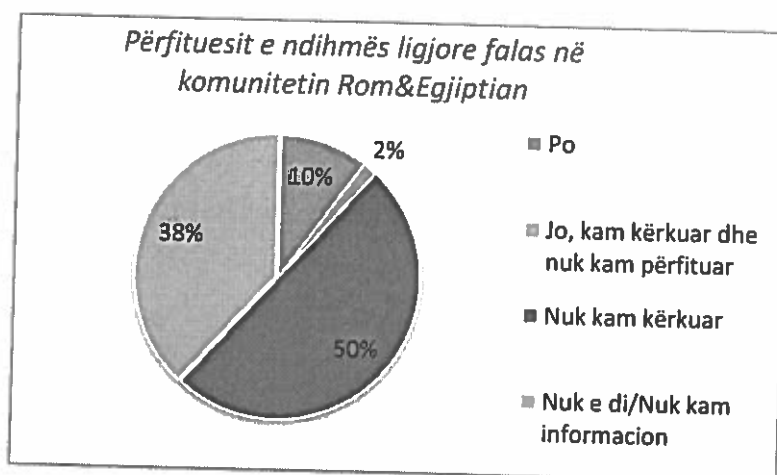
Figura 1.1 Raporti femra meshkuj

Megjithatë, ky është vetëm një pasqyrim i pjesshëm i realitetit. Informacioni mbi popullsinë e peregjistruar mungon. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për komunitetin rom, për të cilin raportohet nga stafi i Drejtorisë së Shërbimit social, se ka një numër

familjesh të cilat, ndonëse janë të vendosura në Shkodër, nuk janë të regjistruar në gjendjen civile të kësaj bashkie, por në qytetet të tjera si: Fieri, Fushë Krujë, Elbasan, Tiranë, Korçë, etj. Janë identifikuar raste të fëmijëve të këtyre familjeve, që jetojnë prej disa vitesh në qytetin e Shkodrës, që kanë fëmijë të peregjistruar në gjendjen civile, si pasojë e moshës së re kur ata bëhen prindër (nën moshën 18 vjeçare), si pasojë e neglizhencës së tyre për regjistrim në gjendjen civile, etj. Aktualisht, pranë Bashkisë së Shkodrës, është krijuar një grup pune, për ndjekjen e kësaj çështjeje dhe lehtësimin e regjistrimit të vendbanimeve të familjeve rome në këtë bashki. Stafi i Drejtorisë së Shërbimit social, do të evidentojë vendbanimet rome në terren, për të cilat do të lëshohet një vërtetim me numrin respektiv të banesës.

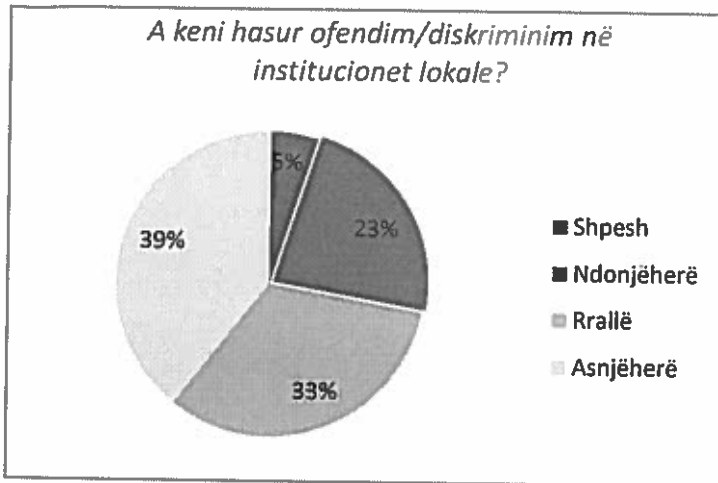
Figura 1.2 Aksesi dhe përfitimi nga ndihma ligjore falas

Për të adresuar hendekun në të dhëna, ekspertë në terren të të dy komuniteteve përkatëse, kanë mbledhur dhe raportuar të dhëna shtesë mbi këto komunitete. Për shumicën e të intervistuarve, duket se regjistrimi në gjendjen civile nuk është më një problem madhor. Megjithatë, ata raportojnë që problematika të tilla hasen kryesisht për fëmijë të lindur jashtë vendi, apo për familje ku

niveli i informimit është shumë i ulët. Nga të pyeturit, vetëm 1/3 e njohin si problem çështjen e regjistrimit. Ndërkohë, asitencën ligjore falas për këtë komunitet e njohin shumë më pak dhe vetëm 1/10 e të pyeturve e kanë përfituar. Në aksesin e shërbimeve zyrtare e ligjore

ndikojnë edhe eksperiencat dhe perceptimet që anëtarët e komunitetit kanë mbi qëndrimet dhe praktikat diskriminuese/përjashtuese ndaj tyre. Ndonëse më pak se 1/3 e të pyeturve raportojnë të mos kenë hasur ndonjëherë në qëndrime apo praktika të tilla, më shumë se ½ raportojnë të kenë hasur të paktën në një rast diskriminimi në marrjen e shërbimeve.

Disa mënyra sesi shpalosen këto qëndrime dhe praktika raportohen nga vetë të intervistuarit të cilët përmendin format direkte apo indirekte të diskriminimit për shkak të etnisë, ngjyrës.

Figura 1.3 Përballja me diskriminimin në institucionet në nivel lokal

II. ARSIMI DHE PROMOVIMI I DIALOGUT NDËRKULTUROR

Në Shqipëri, niveli arsimor i romëve dhe egjiptianëve u përmirësua dukshëm gjatë periudhës socialiste, si pasojë e masave që u morën për t'i integruar ata në shoqëri. Vendosja e romëve në vendbanimet e qëndrueshme gjatë viteve '60-të, punësimi i plotë dhe i garantuar, strehimi dhe përmirësimi i standardeve të jetesës u pasqyruan edhe në rritjen e nivelit arsimor të tyre.⁴ Deri në vitet '80-të u arrit një mesatare shkollimi për komunitetin rom prej rreth 6.6 vjet, por tranzicioni drastik dhe i gjatë i cenoi arritjet edhe në këtë fushë dhe, sot, komunitet rom (më pak ai egjiptian) vuan një raport të përkeqësuar me arsimimin me tregues që shënojnë regres dhe një hendek shumë të madh me nivelet e arsimit të maxhorancës⁵. Në vite ka qënë mjaft e dukshme një kontradiktë e thellë mes objektivave mjaft ambiciozë të strategjisë kombëtare për përmirësimin e kushteve të minoritetit rom dhe kapaciteteve institucionale njerëzore dhe financiare mjaft të kufizuara që janë vënë në dispozicion për realizimin e objektivave⁶. Në krahasim me egjiptianët, niveli arsimor i romëve paraqitet në përgjithësi më i ulët. Sipas studimeve në Bashkinë Shkodrës vlerësohet të ketë mesatarisht rreth 1 klasë përfshirë analfabetët.⁷

Sa më sipër, në vitin 2011, observatori Shkodër ka përlogaritur shkallën e braktisjes së shkollës në përqindje; tek fëmijët romë vlerësohej 14.3% ndërsa e fëmijëve egjiptianë 4.5%. Këto problematika persistojnë dhe konfirmohen edhe nga të dhënat zyrtare, por edhe nga opinionet dhe qëndrimet e ndara nga të intervistuarit në kuadër të kësaj iniciative.

Në vitin 2016⁸ në Shkodër raportohej të kenë ndjekur vitin akademik rreth 38.5% të fëmijëve të komunitetit rom dhe 76.2% të atij egjiptian. Shifrat më alarmante lidhen me numrin e fëmijëve që nuk kanë qënë kurrë në shkollë: 38.5% nga komuniteti rom dhe 4.8% nga ai egjiptian. Këtu vihet re edhe me shumë hendeku midis këtyre komuniteteve dhe

maxhorancës, po mbi të gjitha edhe diferenca e thellë midis dy komuniteteve në fokus, atij rom dhe atij egjiptian. Problematika kryesore që shoqëron arsimin ka të bëjë me shkallën e lartë të braktisjes së shkollës kryesisht nga fëmijët romë. Të dhënat nga Drejtoria Arsimore Shkodër, tregojnë se përgjatë vitit akademik 2016-2017, nga 141 fëmijë rom të regjistruar në arsimin bazik, rreth 44 prej tyre braktisën shkollën, ndërkohë që nuk raportohet braktisje të shkollës nga fëmijët egjiptian. Pothuajse e njëjta situatë karakterizon arsimin parashkollor, ku sipas të njëjtit burim informacioni, përgjatë vitit 2016-2017, rezultoi se nga 45 fëmijë rom të regjistruar fillimisht në kopshte 15 prej tyre nuk e frekuentojnë më dhe nga 62 fëmijë egjiptian rreth 19 e braktisën kopshtin (Raport i Drejtorisë Arsimore Shkodër, Mars 2017). Pra, sikurse evidentohet shkalla e braktisjes së shkollës kryesisht për komunitetin rom si edhe braktisja e kopshtit nga të dy komunitetet ngelet një problem shqetësues për vetë faktin se mungesa e arsimit bëhet një barrier për të siguruar kushte më të mira jetese në të ardhmen.

Megjithatë, vijueshmëria fizike në shkollë nuk reflekton një arsim cilësor për nxënësit që vijnë nga komuniteti rom dhe egjiptian. Mungesa e duhur e vëmendjes nga mësuesit dhe rezultatet tepër të dobta të nxënësve në shkollë çojnë në braktisjen e fshehtë e shkollës dhe fenomenin e analfabetizmit pasiv. Sikurse evidentohet edhe nga anketa në terren me anëtarë të komunitetit rom dhe egjiptian, ka një numër të konsiderueshëm nxënësish në klasa që edhe pse rezultojnë të kenë përfunduar arsimin fillor (apo që vijonë me arsimin 9-të veçar), nuk dinë as të shkruajnë edhe as të lexojnë, duke rritur kështu predispozitat për të braktisur më tej shkollën.

Mentaliteti i komuniteteve është jo favorizues në drejtim të arsimit kryesisht të vajzave duke sjellë një këndvështrim negativ në aspektin e barazisë gjinore. Martesat e hershme dhe të qëndruarit në familje për të mbuluar rolin riprodhues social (përkujdesës) janë nga arsyet kryesore që ndikojnë në këtë praktikë dhe i mban vajzat më larg shkollës. Siç raportohet edhe nga të dhënat parësor, këto diferenca gjinore nuk janë zbehur, por vazhdojnë të qëndrojnë.

Megjithatë ekzistojnë edhe faktorë objektivë që ndikojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në frekuentimin ose jo të shkollës. Një faktor i rëndësishëm lidhet me aksesin fizik në institucionet e edukimit (nga çerdhja në shkollë). Të dhënat e UNICEF (2011) mbi përfshirjen sociale të komunitetit rom ofrojnë një panoramë mbi distancën e institucioneve nga komunitetet romë në Bashkinë e Shkodrës.

Tabela 4.1 Distanca midis institucioneve të edkimit dhe vendbanimeve të komunitetit R/E në Bashkinë Shkodër (Beltoje dhe Komunë)⁹

Zona	Institucioni			
	Cerdhe	Kopësht	Shkollë 9vjecare	Shkollë e mesme
Komunë Shkodër	1.1	1.1	1.2	1.3

Të dhënat më të fundit nga institucionet përkatëse në bashkinë e Shkodrës si dhe intervistat me persona kyç konfirmojnë se problemet e evidentuara në vite përta i takon komunitetit rom dhe egjiptian dhe arsimimit mbeten shqetësuese. Kështu, të dhënat për vitin akademik 2016-2017 nxjerrin në pah dobësinë e madhe në lidhjen e hershme të fëmijëve të këtyre komuniteteve me instucionet e përkujdesit dhe edukimit. Duke iu referuar kopshteve, fëmijët e komunitetit rom rezultojnë të kenë shkallën më të lartë të shkëputjes dhe mosfrekuentimit

(sidomos në kopshtin në lagjen *Guerile* dhe *Ruzhdi Daca*). Fenomeni haset edhe tek fëmijët e komunitetit egjiptian, por në një shkallë më të ulët. Hendeku midis komunitetit rom dhe atij egjiptian theksohet me kalimin e viteve, si dhe me kapërcimin nga sistemi parashkollor në atë shkollor. Për këtë vit akademik të dhënat tregojnë për një frekuentim të plotë të shkollës nga fëmijët e komunitetit egjiptian. Braktisja e shkollës shoqëron sërish komunitetin rom, veçanërisht në shkollat *Xheladi Fishta* dhe *Ruzhdi Daca*.

Problem i mosfrekuentimit dhe braktisjes së shkollës shkaktohet kryesisht nga zhvendosja e shpeshtë e komunitetit rom. Transferimi nga një shkollë në një tjetër kërkon procedura të caktuara që nuk e lehtësojnë lëvizjen. Pra, tjetër faktor që ndikon ndjeshëm në braktisjen e shkollës dhe për pasojë në rezultate më të ulta akademike në mësim, është emigrimi i shpeshtë i familjeve brenda dhe jashtë Shqipërisë. Nga ana tjetër, varfëria dhe kushtet e këqia higjienosantare i bëjnë një pjesë të madhe të fëmijëve të komunitetit rom të mos jenë në gjendje të vijnë në shkollë. Kjo kontribuon më tej drejt një izolimi dhe përjashtimi multidimensional të tyre. Romët, që frekuentojnë arsimin parashkollor dhe shkollor, mbështeten nga organizata me vaktin falas në kopshte apo shkolla, por edhe me ndihma të tjera të nevojshme, me qëllim fuqizimin e familjes dhe integrimin e fëmijëve në sistemin parashkollor dhe shkollor. Megjithatë, mungesa e vaktit ushqimor falas në kopshtet publike që frekuentohen nga ky komunitet, nuk favorizon aspak fëmijët e këtij komuniteti të cilët janë të parët që e ndiejnë më shumë mungesën e një shërbimi të tillë për shkak të kequshqyerjes dhe dietës tepër të varfër ushqimore. Në përgjithësi, anëtarët e komunitetit kanë një qasje negative ndaj arsimit, qëndrim i cili mund të ndikojë drejtpërsëdrejti në shkallën e ulët të frekuentimit të të gjithave niveleve të sistemit arsimor. Gjithashtu, arsimimi i ulët prindëror, krijon barriera të vetë prindërit të cilët janë pothuajse të paaftë të ndihmojnë dhe lehtësojnë fëmijët e tyre në detyrat passhkolle.

Tek komuniteti egjiptian, problemi haset më vonë, rreth moshës 12 vjeç, ku tradita e kërkon (veçanërisht për vajzat), që shkolla të ndërpritet. Nëse i referohemi Censurit të 2011 nga INSTAT, rreth 96% e vajzave dhe 68% e djemve rom në moshën 16 vjeç kanë braktisur shkollën. Ndonëse nga shkolla ofrohet shansi i dytë, ai rallë herë pranohet, pasi kërkohet që të shkohet pranë komunitetit, brenda mjediseve të tyre. Por kjo nuk është gjithmonë e mundur dhe personat kyç të intervistuar argumentojnë se mund të çojë në një segregim edhe më të madh të këtyre komuniteteve nga pjesa tjetër e shoqërisë.

Të dhënat parësore të përfuara nga intervistat me anëtarë të komunitetit rom dhe atij egjiptian (IDM, 2017) gjithashtu i rikonfirmojnë problematikat e sipërpërmendura. Gati gjysma e të intervistuarve (42%) e njohin dhe pranojnë braktisjen e shkollës si një problem të komunitetit të tyre. Por ndër arsytet që listojnë si më të rëndësishme rezultojnë të jenë ato ekonomike, nevoja për të mbështetur prindërit për të fituar para për jetesë, ngacmimet dhe qëndrimet diskriminuese ndaj fëmijëve rom dhe egjiptian rezultatet e dobëta në mësim dhe problemet me gjuhën shqipe (shiko Tabela 1.3). Të pyetur mbi rëndësinë e shkaqeve të cilat çojnë në braktisjen e shkollës nga fëmijët e komunitetit Rom dhe Egjiptian, pjesa më e madhe e të anketuarëve (1/3), kanë vlerësuar nevojën për të mbështetur prindërit për të fituar para për jetesën dhe rezultatet e dobëta në mësim (19%), vijuar me qëndrimet diskriminuese ndaj fëmijëve Rom&Egjiptian (17%) janë disa nga arsytet kryesore që ndikojnë shumë në braktisjen e shkollës. Në fakt higjena jo e duhur e fëmijëve rom bëhet pengesa kryesore e frekuentimit të shkollës. Problematika këtu është e dyfishtë: nga njëra anë kemi sjellje përjashtuese nga vetë fëmijët e komunitetit mazhorancë që detyrohen të zhvendosen në

klasa të tjera për shkak të higjenës jo të duhur të fëmijëve rom dhe nga ana tjetër vetë fëmijët rom të ndodhur para fenomenit të diskriminimit apo seregimit detyrohen të braktisin shkollën për të evituar sjellje te tilla segreguese¹⁰.

Megjithatë, vërehet një zhvillim pozitiv për sa i takon ndërgjegjësimin për rëndësinë e shkollimit dhe gjëndjes së tij ndërmjet anëtarëve të komuniteteve në fokus. Ka një ndërgjegjësim të lartë për nivelin e dobët të arsimit ndër ta, 67% e të intervistuar thonë se arsimimi në komunitetin që bëjnë pjesë është keq ose shumë keq. Për adresimin më të mirë të situatës ata propozojnë mbi të gjitha: mbështetje financiare/punësim për prindërit si edhe ndihmë jashtë shkolle për detyrat e shtëpisë (më shumë se gjysma).

Ndonëse infrastruktura fizike ka një rëndësi të caktuar ndër faktorët mundësues apo pengues për shkollimin e fëmijëve të këtyre komuniteteve, ajo nuk rezulton të jetë parësore për të intervistuarit tanë. Rreth 38% e të intervistuarëve e vlerësojnë mirë gjëndjen e shërbimit në shkollën/kopshtin ku shkojnë fëmijët e komunitetit. Pakënaqësitë e tyre nuk lidhen shumë me kushtet fizike dhe infrastrukturore të shkollave sesa me cilësinë e shërbimit të ofruar, pranimin dhe respektimin e fëmijëve të këtyre komuniteteve nga stafi dhe fëmijët e tjerë. Disa nga përjetimet që ata raportojnë lidhen me situata dhe problematika të cilat kanë të bëjnë me marginalizimin e fëmijëve, izolimin, trajtimin jo të barabartë dhe të përkushtuar ndaj fëmijëve të tyre si edhe ofendimet verbale ose jo verbale për shkak të etnisë.

Promovimi i Dialogut Ndërkulturor

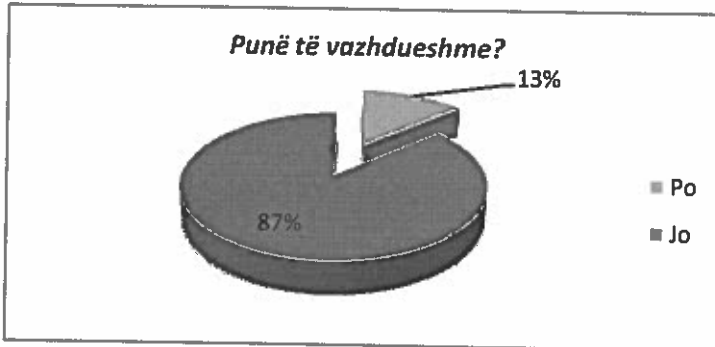
Arsimi cilësor nënkupton edhe veprimtaritë jashtëkurrikulare apo në komunitet të cilat synojnë ndërgjegjësimin dhe promovimin e dialogut ndërkulturor. Anketimi i zhvilluar nga IDM (2017) tregon se pjesa më e madhe e të pyetur vlerësojnë se sjelljet e stafit mësimor/edukativ në shkollën/kopshtin e lagjes së fëmijëve të komunitetit rom/egjiptian janë të një natyre të mirë dhe pozitive, (67%) kundrejt vetëm 31 % të cilët kanë shprehur një qëndrim jo shumë pozitiv. Të pyetur për arsyt që cojnë në një vlerësim të tillë, përpos sjelljeve pro-sociale dhe mbështetëse të mësuesëve ndaj fëmijëve të këtij komuniteti, disa nga të anketuarit pohojnë se mësuesit kanë shpesh here një qëndrim indiferent, shoqëruar me rrazicëm, diskriminim për shkak të ngjyrës së lëkurës, trajtim jo të njëjtë dhe të drejtë krahasuar me fëmijët e tjerë, mësimdhënie jo e përkushtuar ndaj këtij komuniteti si edhe shoqëruar me ofendime verbale. Në fakt, ajo çfarë është problematike për sa i përket sjelljeve diskriminuese dhe segreguese është fakti i rrënjës së stereotipave të tilla te vetë komuniteti shumicë. Edhe ato pak fëmijë me rezultate të mira nga komuniteti rom janë përballur me stereotipat e mësuesëve “edhe me ngjyrë edhe i zgjuar”. Kjo tregon që duhet një punë dhe kohë më e gjatë që këto stereotipa të çrrënjosen nga mendësitë e komunitetit shumicë. E megjithatë një pjesë mendojnë se mësuesit nuk kanë ndonjë diferencë në trajtimin e fëmijëve Rom/Egjiptian me fëmijët e tjerë.

III. PUNËSIMI DHE ARSIMI E FORMIMI PROFESIONAL (AFP)

Komuniteti rom dhe ai egjiptian në Shqipëri karakterizohen nga nivele të larta papunësie, ku dominon papunësia afatgjatë¹¹. Edhe kur anëtarë të komuniteteve raportojnë të jenë të punësuar, një sërë problematikash i ndjekin, si mungesa e kontratave të punës, mosmbulimi me sigurimeve shoqërore etj. Ndër arsyt kryesore që lidhen me këtë gjendje, në vite, janë evidentuar të jenë mungesa e mundësive për punësim në vendin tonë, niveli i ulët arsimor

dhe diskriminimi me bazë përkatësinë etnike. Sipas të dhënave zyrtare nga Drejtoria Rajonale e Shërbimit Kombëtar të Punësimit, Shkodër rezultojnë se numri total i romëve dhe egjiptianëve regjistruarve si punëkërkuar në zyrën e punës për 2017 është 266, prej të cilëve 139 femra dhe 127 meshkuj. Ndërkohë, sipas të njëjtit burim zyrtar, rezultojnë se 3 femra të komunitetit rom dhe egjiptian kanë përfituar nga shërbimet e nxitjes të punësimit në Bashkinë Shkodër. Në Bashkinë e Shkodrës rreth 58 % e romëve në moshën të aftë për punë deklarohen të papunë.¹²

Figura 4.1 A keni një punë të vazhdueshme?

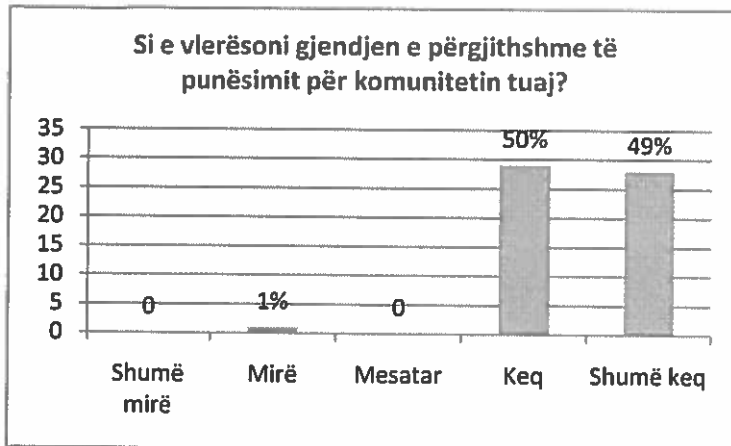
Sipas studimit të UNDP (2016), në Shkodër, asnjë rom nuk e siguronte jetesën nga një pagë e rregullt përkundrajt 13.9% tek egjiptianët. Pjesa më e madhe (44.4%) mbijetonin me anë të lypjes dhe 38.8% me të ardhura nga punë të përkoshme dhe me kohë të pjesshme.

Një situatë e ngjashme përshkruhet edhe nga të dhënat parësore të grumbulluara në kuadër të kësaj iniciative. Pjesa më e madhe e të intervistuesve raportojnë mungesën e një punësimi të vazhdueshëm dhe të rregullt. Problematika është edhe më e thellë, pasi edhe ata që punojnë, raportojnë të jenë kryesisht të vetëpunësuar, me të ardhura të pamjaftueshme për jetesën (pjesë e fenomenit të të punësuarve të varfër "working poor"). Për anëtarët e këtyre komuniteteve ka një përfshirje shumë të ulët edhe në sektorin publik. Ajo çfarë shqetëson tjetër këtë komunitet ka të bëjë gjithashtu me mundësitë shumë të ulta për punësim në tregun formal të punës. Vetëm një nga 1.6% të të pyeturve tanë punon në këtë sektor. Aktivitetet kryesore që raportojnë të kryejnë për mbijetesë janë lypja, riciklimi dhe punë të rastësishme.

Nga ana tjetër, mundësitë për lehtësimin e punësimit njihen dhe përdoren pak. Kjo qëndron edhe përsa i takon trajnimeve dhe kurseve profesionale, të konsideruara si një mundësi për lehtësimin e futjes së anëtarëve të komuniteteve romë dhe egjiptiane në tregun e punës. Sipas të dhënave zyrtare nga Drejtoria Rajonale e Shërbimit Kombëtar të Punësimit, Shkodër rezultojnë se për vitin 2016 përfituan nga kurset profesionale rreth 6 romë dhe egjiptian të papunë, prej të cilëve 3 ishin femra. Ndërkohë situata paraqitet e përqësuar për vitin 2017 pasi deri më tani nuk ka asnjë rom dhe egjiptian të regjistruar. Kurse më të frekuentuara nga komuniteti janë saldator, berber dhe mekanik makinash. Ndërkohë, për sa i përket punësimit të romëve të dhënat zyrtare paraqesin një tablo ende më të përqësuar, pasi për vitin 2016 ishin të punësuar vetëm 3 rom/egjiptian, prej të cilëve 2 femra si edhe për vitin 2017 janë të punësuar vetëm 2 femra nga komuniteti R/e. Megjithatë, përpos diskriminimit të tyre në tregun e punës, në Shkodër ekzistojnë të paktën 19 biznese që dëshirojnë të punësojnë romë dhe egjiptian (UNDP 2016).

Pavarësisht situatës shumë pak njihin dhe regjistrohen në zyrat e punësimit si punëkërkuar të papunë. Kryesisht pasi nuk kanë besim dhe nuk i njohin procedurat. Për pasojë, ata nuk njohin dhe nuk përfitojnë as nga mundësitë për kurse të formimit profesional. Kështu, më

pak se 10% e të pyeturve tanë kishin përfituar nga ky lloj shërbimi. Problematik është fakti i përjashtimit nga këto kurse profesionale për shkak të mos përmbushjes së kritereve bazë të arsimit bazik. Në përgjithësi ata deklarojnë se janë shumë pak optimist për efektin e tyre

në krijimin e mundësive për punësim (më shumë se gjysma e të pyeturve deklarojnë se nuk e dinë se çfarë dobie mund të sjellë frekuentimi i tyre).

Figura 4.2 Perceptime mbi gjendjen e punësimit në komunitetet R/E, 2017

Faktorët e mësipërm kanë rezultuar në një situatë aspak optimiste për punësimin dhe të ardhmen e komunitetit rom dhe egjiptian në Shkodër. Vetë të pyeturit në sondazhin tonë, në masë dërmuese, e vlerësojnë gjendjen e përgjithshme të punësimit në komunitetin e tyre si keq ose shumë keq. Nga intervistat e realizuara në anëtarë të komunitetit rom dhe egjiptian (IDM, 2017), rezulton se rreth 87 % e tyre nuk kanë një punë të vazhdueshme. Pothuajse më shumë se gjysma e këtij komuniteti (55%) janë të vetëpunësuar kundrejt 5 % që janë punësuar në sektorin publik si edhe 10 % janë të punësuar kryesisht në sektorin privat. Të dhënat e studimit të kryer nga Gëdeshi et al. (2016), tregojnë se 41.7% e romëve (44.4% meshkuj dhe 33.3 % femra) dhe 71.6 % e egjiptianëve në Shkodër (71.2 % meshkuj dhe 72.4 % femra) janë duke kërkuar punë. Interesant është fakti se edhe pse përqindja e anëtareve të komunitetit egjiptian që kërkojnë punë është pothuajse e dyfish më e lartë se e romëve. Megjithatë, kjo shpesh mund të vij për arsye të natyrës migratore që romët kanë në Bashkinë Shkodër. Duke filluar nga viti 2016, Në bashkinë Shkodër, 1 anëtar i komunitetit r/e ka përfituar nga programi i intershipëve në kuadër të projektit ESERE¹³.

IV.KUJDESI SHËNDETËSOR

Në Shqipëri, gjendja shëndetësore e romëve dhe egjiptianëve është më e keqe se ajo e popullsisë në shumicë, gjë që rezulton edhe në një jetëgjatësi mesatare të tyre më të ulët (UNDP 2012). Ndër shkaqet kryesore të kësaj situatë lidhen me varfërinë, kushtet e vështira të jetesës dhe mungesën e infrastrukturës bazë, qasjen e kufizuar në shërbimet shëndetësore, nivelin e ulët arsimor dhe disa forma të diskriminimit.

Akcesi në shërbime shëndetësore kufizohet më shumë nga pengesa që nuk lidhen me infrastrukturën fizike dhe largësinë e qendrave që ofrojnë këto shërbime. Mungesa e kartave të shëndetit, korrupsioni i vogël dhe diskriminimi janë arsytet më madhore që raportohen të minimizojnë aksesin e anëtarëve të komuniteteve romë dhe egjiptiane në shërbime të shëndetit.

Duke qenë se shumë anëtarë figurojnë të peregjistruar kjo sjell pamundësinë për t'u mbështetur edhe me shërbime shëndetësore adekuate si qytetarë të Bashkisë Shkodër. Për shembull, nga intervista me staf të qendrës shëndetësore pranë komunitetit më të madh rom në Shkodër, nga 120 fëmijë të regjistruar pranë saj, nuk rezultonte i regjistruar asnjë fëmijë i këtij komuniteti. Përveç problemit të mospajisjes me libreza dhe kartela shëndetësore, tepër problematik është fakti i mosvaksinimit të fëmijëve të këtij komuniteti. Autoritetet shëndetësore shprehen se janë hasur me rezistenca nga ana e familjeve për mosvaksinim të fëmijëve.¹⁴

Figura 4.3 Perceptime mbi gjendjen e përgjithshme shëndetësore

Vlerësimi i Observatorit (2011) tregoi për mungesa të ujit të pijshëm në vendbanimet ku këto komunitete janë instaluar. Gjithashtu edhe anëtarë të komunitetit egjiptianë në lagjen Liria Shkodër kanë probleme me cilësinë e ujit të pijshëm, faktor i cili ndikon drejtëpërsëdrejti në shëndetin e tyre. Paisja me libreza/karta të shëndetit përbën pengesën kryesore për akses të vazhdueshëm në shërbime shëndetësore. Kjo bën që të ketë inkonsistencë edhe në përkujdesin bazë siç është edhe vaksinimi i rregullt i fëmijëve. Personel i dedikuar për ndjekjen e tyre do ishte një alternativë e propozuar nga anëtarë të personelit aktual të qendrës shëndetësore. Vetë anëtarët e komuniteteve të intervistuar janë të ndërgjegjësuar për një gjendje jo të mirë shëndetësore të komuniteteve të tyre. Gjendja në komunitet R/E vlerësohet më pak se mesatare siç tregohet edhe në grafikun e mëposhtëm. Aktualisht, numri i romëve dhe egjiptianëve të pajisur me karta shëndetësore në Bashkinë Shkodër nuk dihet.

Në përgjithësi, cilësia e shërbimeve shëndetësore raportohet se nuk është në standartet e duhura për t'ju përshtatur nevojave të komunitetit (Figura 4.11). Edhe pse aksesin në shërbimin shëndetësor parësor ofrohet falas në të gjitha qendrat shëndetësore¹⁵, ky komunitet ka një akses shumë të ulët në shërbimin e kujdesit parësor dhe atë të specialiteteve, shpesh herë kjo edhe për shkak të stilit të tyre të jetesës jo të shëndetshme dhe kushteve sociale ekonomike të cilat favorizojnë sëmundjet kronike. Për më tepër, aksesit të ulët dhe cilësisë jo të mirë i shtohen edhe forma direkte dhe indirekte të diskriminimit që perceptohen nga përfaqësues të komuniteteve romë dhe egjiptiane. Disa nga ata të intervistuarit shprehen për mungesën e aksesit të shërbimeve mjekësore, pamundësinë për të përfituar rimbursime të barnave, mungesën e paisjes me karta shëndeti apo aksesin e ulët jo vetëm në shërbimet mjekësore parësore por edhe në shërbimet e specialiteteve dhe terciare, kryesisht për shkak të pamundësisë ekonomike.

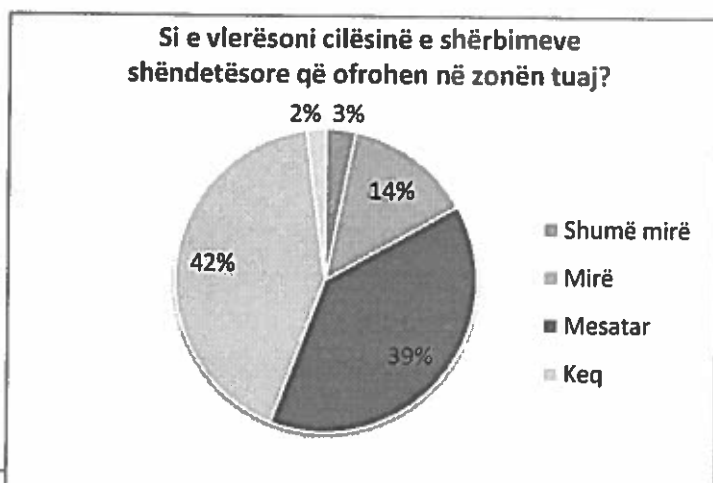

Figure 4.4 Vlerësimi i cilësisë së shërbimeve shëndetësore.

Shërbimet shëndetësore nuk janë afër (Tabela 4.5) dhe korrupsioni në disa raste i largon ato jo vetëm fizikisht. Dhënia e ryshfetit për të marrë shërbim (më të mirë) është problem më i raportuar nga të pyeturit.

Tabela 4.2 Distanca e shërbimeve shëndetësore nga komunitetet R/E

Zona	Institucioni		
	Qendër shëndetësore	Spital	Maternitet
Njësia administrative: Qendër	1.1	1.6	1.6

Në përgjithësi, antarët e komuniteteve rome dhe egjiptiane shprehen pozitivisht (52% e vlerësojnë mirë dhe mesatar) sjelljen e stafëve shëndetësore, mgjith jo në pak raste hasen me neglizhencë. Ka një nevojë për një përmirësim në sjelljen e stafit mjekësor në raport me nevojat e anëtarëve e komuniteteve rome dhe egjiptiane. Ndërgjegjësimi dhe ngritja e kapaciteti të tyre për ofrimin e shërbimeve të zhveshura nga qëndrime dhe sjellje diskriminuese është një element që duhet të ndiqet me masa konkrete.

V.STREHIMI DHE INTEGRIMI URBAN

Pas një përmirësimi të ndjeshëm të kushteve të strehimit dhe infrastrukturës për komunitetin rom dhe egjiptian gjatë viteve të diktaturës, të dhënat për periudhën që pasoi e në vijim, tregojnë një përkeqësim të ndjeshëm për ta. Sipas studimit të UNDP (2012) më shumë se 38% e familjeve rome dhe 45% e atyre egjiptiane banojnë në shtëpi të vjetra, ndërsa 21% e familjeve rome dhe 11% egjiptiane jetojnë në barraka. Shumë nga këto familje nuk kanë ujë të pijshëm, dhe kanalizime të ujërave të zeza në shtëpitë e tyre. Infrastruktura, në veçanti ajo afër vendbanimeve rome, karakterizohet nga rrugë të pashtuara ose rrugë në gjendje të keqe, ka probleme shqetësuese jo vetëm me informalitetin e banesave por gjithashtu në lidhje me infrastrukturën rrugore, ndriçimin, probleme të cilat ndikojnë ndjeshëm në cilësinë e ulët të jetesës së këtyre familjeve.

Ligji ka parashikuar tre programe sociale strehimi¹⁶ që janë (1) Programe të banesave sociale me qira (2) Programe të banesave me kosto të ulët (3) Programe të pajisjes së truallit me infrastrukturë. Përzgjidhet për t'u trajtuar me banesë me kosto të ulët¹⁷, familja me të ardhurat maksimale mujore jo më të larta se 120 për qind e të ardhurave mesatare, të përcaktuara për prefekturën. Ligji ka parashikuar disa ndihma nga shteti për të pastrehët, janë pesë kategori ndihmash nga shteti si (1) Subvencionimi i qirasë¹⁸. Përparësi në subvencionimin e qirasë ose përfitimin e bonusit të strehimit kanë kategoritë e mëposhtme (dh) familjet e komunitetit rom; (2) Subvencionimi i interesave të kredive¹⁹. (3) Granti i menjëhershëm për banesat me kosto të ulët²⁰. (4) Grantet e vogla²¹. Megjithatë, programet sociale të strehimit tërheqin familjet me të ardhura mesatare 6 deri në 8 herë më të larta se niveli i varfërisë. Të varfrit nuk mund t'i përballojnë banesat me kosto të ulët, prandaj ata nuk aplikojnë dhe nuk përfitojnë nga programi. Të varfrit kanë më tepër gjasa të përfitojnë nga banesat sociale me qira sesa nga banesat me kosto të ulët²².

Për sa i përket të dhënave zyrtare, për vitin 2016 nuk është vënë në zbatim asnjë program social i strehimit dhe për rrjedhojë nuk ka asnjë përfitues. Për vitin 2017 parashikohet të zbatohen 2 programe sociale strehimi, respektivisht programi i banesave sociale me qira ku do sistemohen jetimet dhe gratë me urdhër mbrojtjeje me shumë fëmijë, në kushtë të vështira socio - ekonomikeme urdhër mbrojtjeje, si dhe programi i bonusit të strehimit për të cilin deri tani asnjë përfaqësues nga dy komunitetet komunitetet nuk ka paraqitur aplikim edhe pse kanë prioritet më të madh në përfitim. Në vijim, është bërë e mundur rikonstrukcioni i 9 banesave të komunitetit rom dhe egjiptian si edhe pritet të miratohet nga Ministria e Zhvillimit Urban projekti për rikonstruksinin e 35 banesave të tjera të komunitetit. Në total, në Bashkinë Shkodër janë rreth 1912 familje që kanë aplikuar për strehim, por ndërkohë sistemi nuk mund të evidentoj familjet rome dhe egjiptiane, por thjesht realizon një klasifikim të përgjithshëm të të pastrehëve. Gjithashtu, Bashkia e Shkodrës ka vënë në dispozicion një truall rreth 30 000 m², me qëllim ndërtimin e banesave sociale me qira posaçërisht për këto dy komunitete si dhe ka dorëzuar projektet respektive, për të cilat pritet përgjigje nga pushteti qëndror dhe donatorët e huaj.

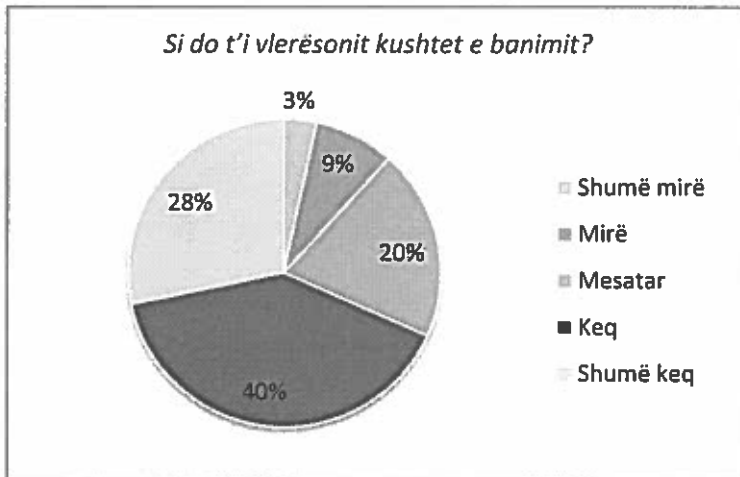
Një situatë e tillë vazhdon të dominojë strehimin dhe infrastrukturën e komunitetit rom dhe egjiptian në bashkinë Shkodër. Vetë banorët e këtij komuniteti në lagjen 'Liria' raportojnë të kenë furnizim me ujë të pijshëm (rreth 12 orë në ditë), shërbim nga i cili përfiton vetëm 50% e popullsisë së zonës në fjalë. Pjesa tjetër nuk kanë aspak akses në një shërbim të tillë dhe e sigurojnë ujin vetëm përmes shpimit të puseve. Aktualisht është hapur një pus shpimi që nxjerr ujë të pijshëm pranë fshatit të Paqes, si dhe janë instaluar 4 grupe çezmash publike në mënyrë që të lehtësohet aksesit sipas zonave. Sa i përket orarit me ujë të pijshëm është i kufizuar dhe aksesohet në atë varg kohor që cilësohet si më i rëndësishëm dhe i nevojshëm gjatë ditës.

Situata është e ngjashme me kanalizimet e ujërave të zeza dhe furnizimin me energji elektrike ku vetëm lagjia 'Liria' dhe 'Përtej Urës' rezultojnë të kenë disa elementet të këtyre shërbimeve bazë (20 puse; 150 pompa dhe 150 gropa septike). Kanalizimi i ujërave të zeza është shumë problematik kryesisht për zonat Lagjia 'Liria'; 'përtej Ures se vjeter te Bunes'; 'Kampi tek Ish Zukthat'; 'Kampi tek Prokuroria'; 'Kampi tek Kompleksi Dubai', ku mungon e gjithë infrastruktura. Problematik është fakti që edhe pse kanalizimet e ujërave të zeza janë shtrirë deri në afërsi të banesave të komunitetit rom, instalimi i tyre bëhet i pamundur për vetë kushtet e banesave ku këto komunitete jetojnë. Mosshtirja e rrjetit të kanalizimeve të ujërave të zeza është një problem shumë i mprehtë pasi këto zona bëhen shume të predispozuar ndaj epidemive dhe sëmundjeve infektive.

Ndërkohë furnizimi me energji elektrike përbën një problem për një masë të madhe të popullsisë në Lagjia 'Liria përtej Ures se vjeter te Bunes', dhe në tre zonat e tjera ('Kampi tek Ish Zukthat'; 'Kampi tek Prokuroria'; 'Kampi tek Kompleksi Dubai') banorët nuk kanë asnjë akses në furnizimin me energji elektrike

Nga ana tjetër infrastruktura rrugore tregon edhe më shumë për vëmendjen e munguar në investime për këto komunitete. Sipas situatës së raportuar nga të dhënat zyrtare për vitin 2017, lehtësisht mund të vihet re se asnjë nga rrugët e brendshme të lagjeve me popullsi rome dhe/ose egjiptiane nuk është e asfaltuar.

Ndërkohë mungojnë totalisht shërbime të tjera që do të mundësonin një përfshirje sociale, **Figura 4.5 Kushtet e banimit dhe ato higjeno-sanitare.**

kulturore dhe politike më të madhe të anëtarëve të këtyre komuniteteve. Përveç një qendre kulturore në lagjen Liria dhe 1 xhamie në zonën Përtëj Urës, ka një mungesë totale të institucioneve në të gjitha zonat e tjera me popullsi rome/egjiptiane.

Edhe ndër të pyeturit tanë, më shumë se gjysma jetojnë në ndërtesa të dëmtuara ose

kasolle. Asnjë prej tyre nuk jeton në apartament. Ata raportojnë të jetojnë në kushte të këqia banimi dhe higjenosanitare, gjë që e perceptojnë dhe raportojnë si të tillë edhe sipas perceptimit/standardeve të tyre.

Megjithëse romët dhe egjiptianët jetojnë në kasolle dhe shtëpi të vjetra, ata nuk përfitojnë shumë nga programet e strehimit social. Jetesa në kushte jo të mira banimi dhe infrastruktura e keqe e shton izolimin e tyre nga pjesa tjetër e shoqërisë dhe luan rol pengues në arsimimin e fëmijëve të tyre.

Edhe të pyeturit tanë në shumicë nuk e njohin dhe nuk kanë përfituar nga këto mundësi. Arsyet kryesore lidhen me:

- Mungesën e informacionit
- Mungesën e besimit
- Kriteret përjashtuese që vendosen për aksesimin e këtyre programeve.

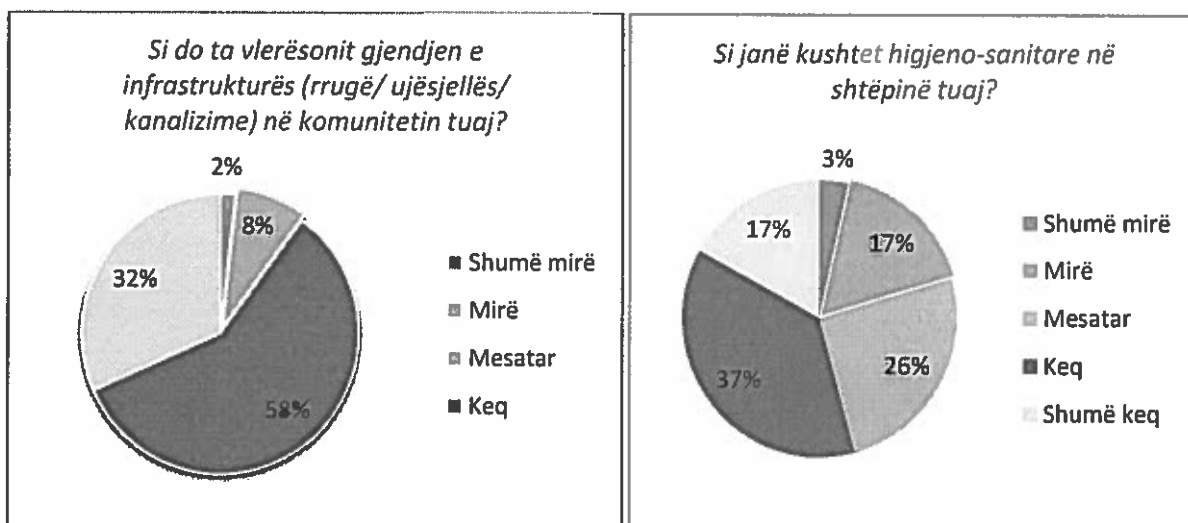

Figura 4.6 Vlerësimi i kushteve infrastrukturore dhe punës së bashkisë.

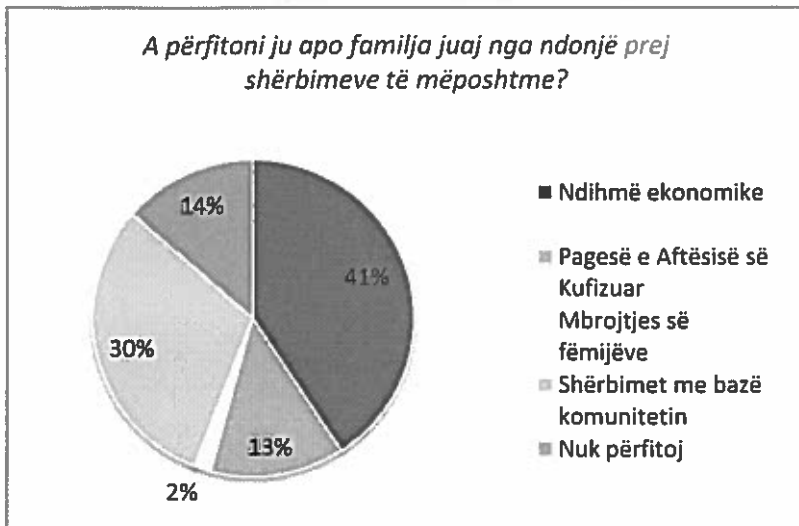
Ndërhyrjet më të mëdha dhe imediate vlerësohen të nevojiten në raport me përmirësimin e kanalizimeve, problematikës së përmytjeve dhe furnizimin me ujë të pijshëm. Disa nga arsyt pse komuniteti rom dhe egjiptian ka një akses shumë të ulët ndaj shërbimeve të strehimit social ka të bëjë shpesh herë me mungesën e dokumentacionit të nevojshëm, vendbanimi jo i qëndrueshëm, përjashtimi i komunitetit nga tregu formal i punës, mungesa e të ardhurave minimale, mungesa e kapaciteteve të vetë institucioneve, kriteret përjashtuese që vendosen për aksesimin e këtyre programeve, mungesa e informacionit të duhur dhe arsimimi i ulët, mosregjistrimi civil.

VI.MBROJTJA SOCIALE

Në Shqipëri, niveli i varfërisë i familjeve rome dhe egjiptiane është shumë i lartë dhe hendeku me pjesën tjetër të popullsisë ka ardhur duke u thelluar. Varfëria, shpesh herë e skajshme, e familjeve rome dhe egjiptiane i shtyn ato drejt izolimit dhe përjashtimit social, pasi ato janë më pak të afta të përballojnë nevojat e jetës së përditshme dhe kanë më pak mundësi të marrin pjesë në proceset që ndikojnë në jetën e tyre, të tilla si shkollimi, punësimi, aktivizimi politik etj. Në Bashkinë Shkodër, studimi i UNDP (2016) tregon se romët e kësaj zone, të gjithë, janë shumë të varfër. Ndërkohë, varfëria është dominuese edhe në familjet egjiptiane, por ndër to, ka rreth 7% që nuk rezultojnë të varfra.

Shumë familje rome dhe egjiptiane, për shkak të varfërisë, mbështeten edhe në burime të tjera alternative të ardhurash si ndihma ekonomike, pensionet për të moshuarit, pagesa e papunësisë, pagesa për aftësinë e kufizuar dhe pensionet për jetimët. Por këto transferta financiare nga qeveria janë të pamjaftueshme për të plotësuar nevojat familjare dhe për më tepër shumë rome e egjiptiane nuk kanë akses në këto përfitime si pasojë e mosinformimit dhe pamundësisë për të aplikuar për përfitimin e tyre.

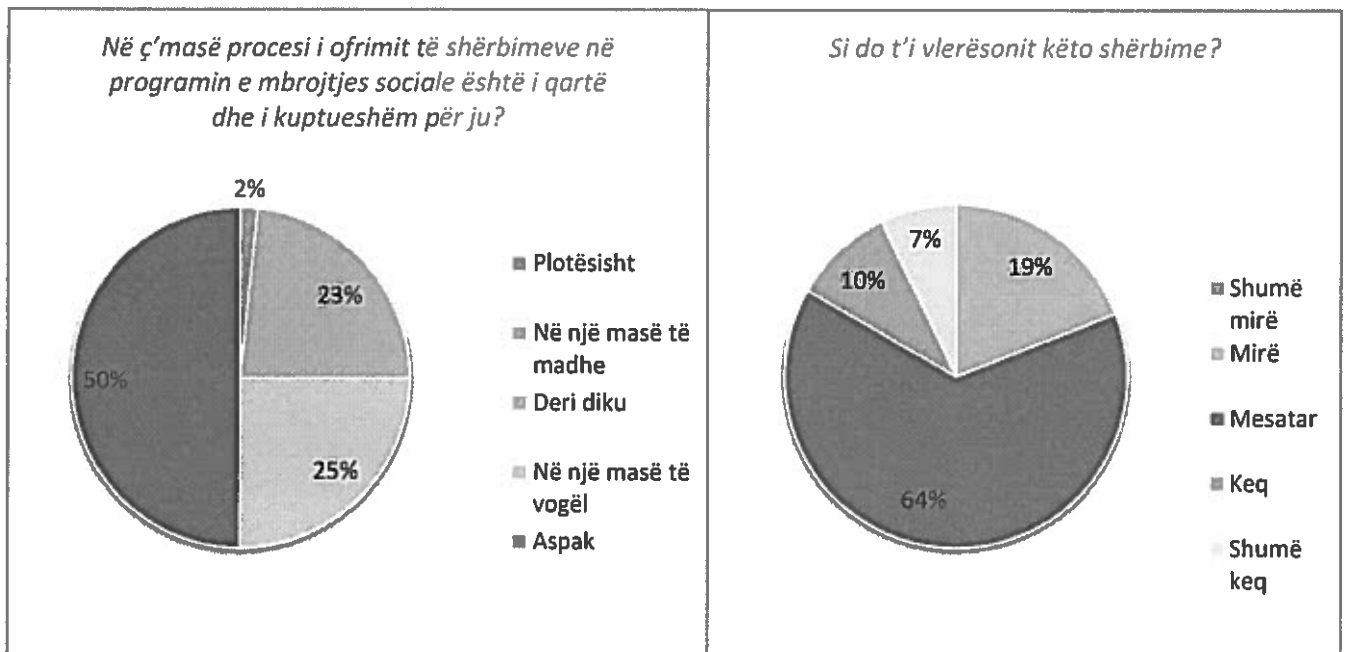
Një situatë e tillë problematike karakterizon edhe komunitetin rom dhe atë egjiptian në Shkodër. Një pjesë e mirë e familjeve që do mund të kualifikoheshin si përfituese të ndihmës ekonomike nuk e përfitojnë atë si pasojë e mosregjistrimit të tyre në zyrën e gjendejes civile. Mungesa e regjistrimit e bën të pamundur zbatimin e ligjit nr.9355 "Për Ndhmën Ekonomike dhe Shërbimet Shoqërore" e për pasojë këto familje nuk mund të trajtohen nga skemat e Ndhmës Ekonomike dhe të përfitojnë shërbime të tjera publike. Kështu të dhënat zyrtare për Bashkinë Shkodër konfirmojnë se familjet rome janë thajse totalisht të përjashtuara nga këto përfitime. Për vitin 2016 raportohet se ndihmën ekonomike e përfituar 122 familje rome dhe egjiptiane. Numri i fëmijëve Rom /Egjiptiane që përfitojnë nga skema e ndihmës ekonomike për vitin 2016 janë 84 fëmijë, kundrejt totalit të 4849 (fëmijëve që ndjekin shkollën). Po kështu pagesën e aftësisë së kufizuar për vitin 2016 e kanë përfituar vetëm 155 rom dhe egjiptianë. Për vitin 2017, rreth 123 familje Rome/Egjiptiane kanë përfituar nga ndihma ekonomike dhe rreth 157 Rom/Egjiptiane kanë përfituar nga skema e PAK.

Ndër të intervistuarit për qëllimet e kësaj iniciative, përfitimet që ata dhe familjet e tyre merrnin ishin sic paraqitet në grafikon e mëposhtëm.

Figura 4.7 Përfitime nga programe dhe shërbime të mirëqenies sociale

Megjithatë, nevojat dhe kërkesat janë shumë më të mëdha si për sa i takon shtrirjes dhe mbulimit me shërbime ashtu edhe për sa i takon cilësisë së tyre. Ndonëse, në përgjithësi, shërbimet marrin një vlerësim mesatar për sa u takon cilësisë së tyre, ka shumë paqartësi dhe mungesë informimi mbi çfarë dhe si mund të përfitohet, që e bën aksesin në këto shërbime shumë më të kufizuar.

Nga ana tjetër, edhe kur anëtarë të komuniteti rom apo atij egjiptian i afrohen këtyre programeve dhe shërbimeve, ata rallë herë marrin një orientim të mirë mbi kriteret dhe proceset që duhet të ndjekin. Rreth 37% e të intervistuarëve deklaruan se nuk ishin orientuar asnjëherë mbi ndonjë prej programeve/shërbimeve që mund të përfitonin. Ndërkohë, aksesin

ndaj ndihmës ekonomike bëhet më i vështirë duke marrë në konsiderate mangësitë në dokumentacionit përkatës për vendbanimet, transferimet e shpesh të vendbanimeve apo problematikat mbi zotërimin e pronësisë ligjore mbi tokat. Përpos politikave të Bashkisë së Shkodrës për regjistrimin e romëve dhe vendbanimeve të tyre, situata paraqitet tepër problematike nëse i referohemi aksesit që ky komunitet ka në mbrojtjen sociale.

Në këto kushte, shpesh, anëtarët e komuniteti rom dhe atij egjiptian përdorin kapitalin social për të përballuar disavantazhet e akumuluar nga varfëria dhe përjashtimi nga programet dhe shërbimet mundësuese. Sipas të dhënave të UNDP (2012) ata përshkruhen të jenë të pasur në kapital social konjitiv, por të varfër në kapital social strukturor, të tilla si shoqatat ose rrjetet që nxisin veprime kolektive. Fuqizimi i këtyre dimensioneve do të ndihmonte edhe fuqizimin e komuniteti rom dhe egjiptian edhe në nivel lokal.

Fëmijët në situatë rruge

Fëmijët në situatë rruge në Shqipëri identifikohen kryesisht si “fëmijë që punojnë”, ku të gjitha fazat e studimit tregojnë se aktivitetet kryesore në rrugë ishin lypja dhe larja e xhamave të makinës, të ndjekura nga shitja në semaforë, në bare/kafene apo në pika të caktuara në anë të rrugës, ose shitja e shërbimeve të tilla si parkimi, puna si hamall apo riciklimi²³.

Një tjetër problematikë është edhe gjëndja ekzistuese e fëmijëve në situatë rruge në Bashkinë Shkodër. Sipas të dhënave nga Njësia e Mbrojtjes së Femijeve në Bashkinë e Shkodrës, janë identifikuar rreth 100 raste të këtyre fëmijëve të cilët në të shumtën e rasteve i përkasin komunitetit rom. Në zbatim të Marrëveshjes së bashkëpunimit tre ministore «Për identifikimin dhe mbrojtjen e fëmijëve në situatë rruge » mes Ministrisë së Mirëqenies Sociale dhe Rinisë, Ministrisë së Arsimit dhe Sportit dhe Ministrisë së punëve të Brendshme është vendosur bashkëpunimi me gjithë strukturat përgjegjëse dhe është është hartuar dhe miratuar Plani Lokal i Veprimit për Fëmijët në Situata Rruge për Bashkinë Shkodër ku janë të përcaktuar masat që duhet të ndërmerren, rolet dhe përgjegjësitë e të gjithë strukturave publike dhe jo publike në mbrojtje të fëmijëve.

Për zbatimin e këtij Plani lokal është firmosur një Urdhër i Përbashkët « Për Zbatimin e Planit Lokal të Veprimit “Për identifikimin dhe mbrojtjen e fëmijëve në situatë rruge” 2016 – 2017” ndërmjet Bashkisë Shkodër, Drejtorisë Rajonale të Policisë së Qarkut Shkodër, Drejtorisë Arsimore Rajonale, Drejtorisë Rajonale të Punësimit, Drejtorisë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror. Janë përcaktuar dhe janë ndërmarrë hapa konkretë në mbështetje të këtyre familjeve në zbatim të Udhëzuesit të procedurave për identifikimin, ndihmën e menjëhershme dhe referimin e fëmijëve në situatë rruge. Janë ngritur Skuadrat e Terrenit në bashkëpunim me organizatat joqeveritare dhe Policinë të cilat dalin në terren sipas një kalendarit zyrtar të miratuar. Funksionojnë tre skuadra të terrenit në përbërje të të cilës janë përfaqësues të Bashkisë, organizatave dhe Policisë.

Puna me fëmijët në situatë rruge është një proces i vështirë ku kërkohet bashkëpunimi dhe kontributi i të gjithë strukturave përgjegjëse. Problematikë kryesore e familjeve dhe fëmijëve në situatë rruge në Bashkinë Shkodër është se këto familje janë kryesisht nga komuniteti rom të cilët nuk rezultojnë të regjistruar në Zyrën e Gjendjes Civile të Bashkisë Shkodër dhe një pjesë e madhe e tyre janë banorë të përkohshëm në territor. Për këtë arsye nuk mund të

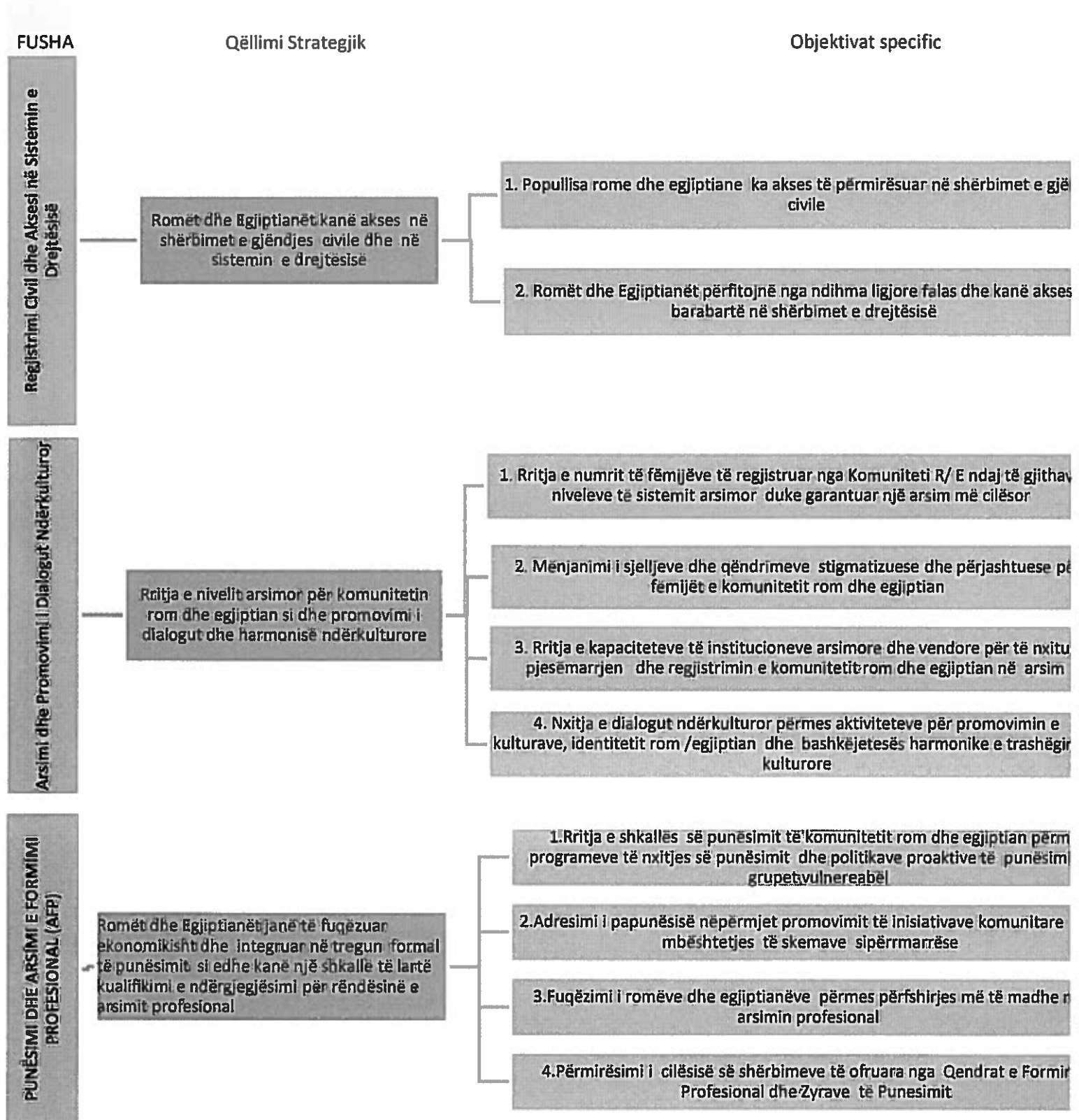
përfitojnë shërbime publike si ndihmë ekonomike apo strehim. Për adresimin e nevojave të këtyre fëmijëve është hartuar një Plan ndërhyrje për secilën nga këto familje si edhe është ofruar ndihmë duke i referuar në institucione dhe organizata për mbështetje, duke ju ofruar mundësi punësimi për disa prej tyre edhe pse në asnjë rast puna e ofruar nuk është pranuar. Është ofruar mbështetje administrative për rregjistrimin në gjëndjen civile apo përfitimin e ndihmës ekonomike dhe shërbime të tjera publike si edhe është mundësuar regjistrimi në shkollë dhe paisja me librat, pajisjet shkollore dhe veshëmbathje për një numër të konsiderueshëm të fëmijëve. Ndërhyja në ndihmë të fëmijëve në situatë rruge duhet të bazohet në fuqizimin e familjes si mjedisi natyral për rritjen, mirëqenien dhe mbrojtjen e fëmijës. Prandaj është e nevojshme të krijohet një sistem i integruar dhe i koordinuar i masave dhe ndërhyrjeve për familjet dhe fëmijët në situatë rruge.

KAPITULLI III. PLANI I VEPRIMIT

Deklarata e Vizionit

Komunitetet rome dhe egjiptiane në Bashkinë Shkodër kanë mundësi të barabarta dhe gjithëpërfshirëse nëpërmjet aksesit të përmirësuar në të gjitha shërbimet publike, me prioritet shërbimet e gjendjes civile dhe drejtësi, në edukim dhe kujdes shëndetësor. Romet dhe egjiptianet përfitojnë më shumë nga programet e strehimit dhe mbrojtjes sociale, me kushte më të mira jetese nëpërmjet mundësive për punësim dhe punë të denje si dhe duke bashkëjetuar ne komunitete me te fuqizuara lokale.

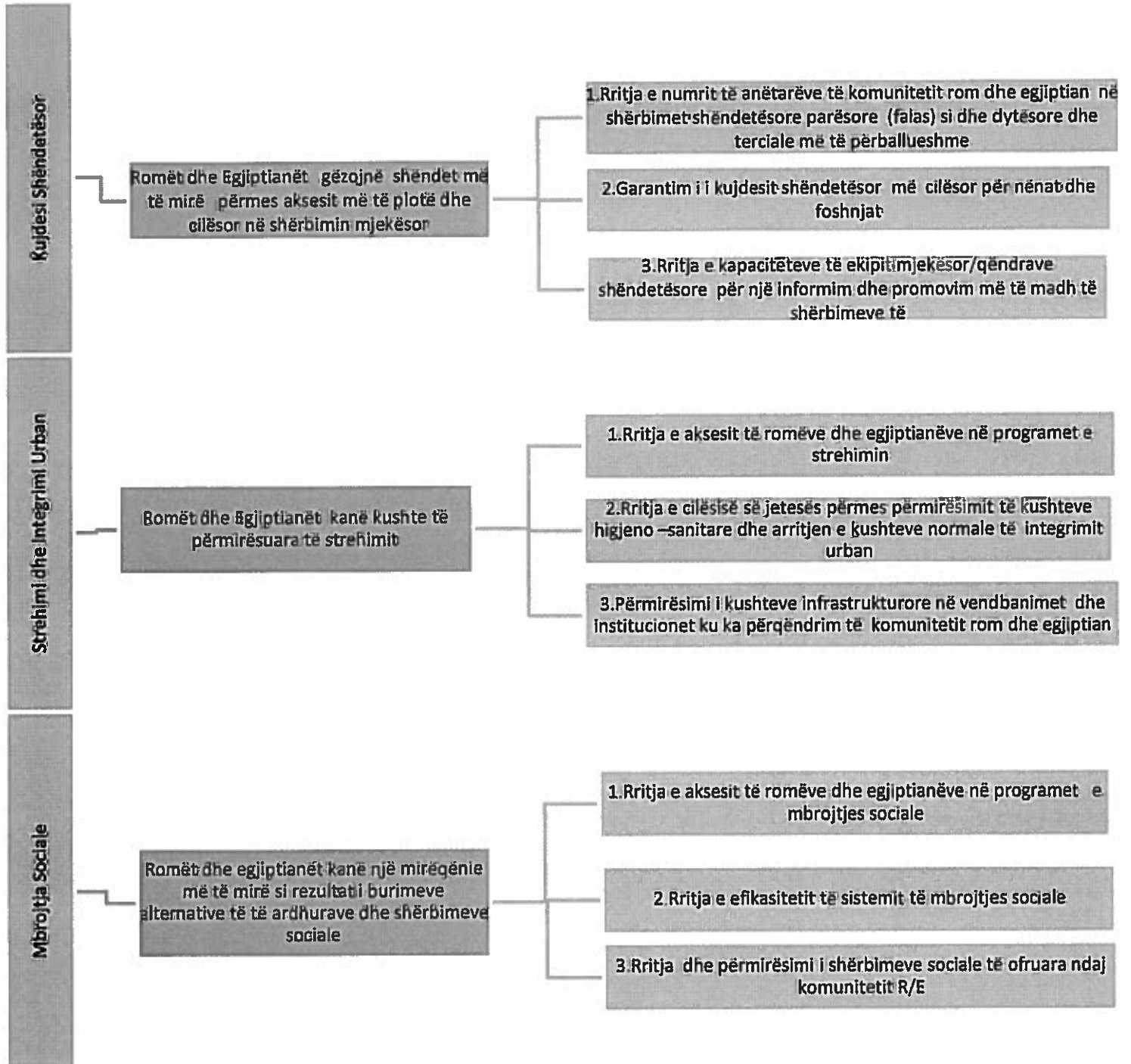
Qëllimet strategjike dhe Objektivat specifik

FUSHA

Qëllimi Strategjik

Objektivat specific

Fusha prioritare:		Indikatorë t dhe treguesit e performancë s:						
Regjistrimi Civil dhe Aksesit në Sistemin e Drejtësisë								
Qëllimin strategjik 1:								
Romët dhe Egjiptianët kanë akses në shërbimet e gjëndjes civile dhe në sistemin e drejtësisë		<ul style="list-style-type: none"> ➢ % e banorë ve të intervistuar rom dhe egjiptianë që mendojnë se regjistrimi civil është shumë problem në komunitetin e tyre ➢ % e banorë ve të intervistuar rom dhe egjiptianë që kanë patur nevojë për ndihmë ligjore falas dhe e kanë përfituar atë ➢ % e banorë ve të intervistuar rom dhe egjiptianë që raportojnë se kanë anëtar në familje të parregjistruar në regjistrin civil ➢ % e banorë ve të intervistuar rom dhe egjiptianë që raportojnë se nuk informacion për ndihmë ligjore falas 		<ul style="list-style-type: none"> ➢ 34% (2017) në 5-10% (2020) ➢ 10% (2017) në 30-50% (2020) ➢ 8% (2017) në 0% (2020) ➢ 38% (2017), në 210-20% më shumë në 2020 				
Objektivi specifik 1: Popullsia romë dhe egjiptiane ka akses të përmirësuar në shërbimet e gjëndjes civile								
Aktivitetet/hapat e veprimit	Institucioni/departamenti	Periudha kohore	Kosto Leke	Burimi i financimit	Indikator	Treguesi baze	Treguesi i synuar 2020	Burimi i të dhënave
1.1.1 Fushata sensibilizuese që sigurojnë kuptueshmërinë për regjistrimin civil dhe transferimin e vendbanimeve	Drejtoria Ligjore (DL) Gjëndjes Civile (GJC) Drejtoria e Shërbimeve Sociale dhe Strehimit (DSHSS)	2017-2019	10,000	Bashki Donator	Nr. i fushatave % e banorëve që shprehen se rregjistrimi civil është problem	Nuk ekziston 34% (IDM 2017)	1 fushatë sensibilizuese 5-10 %	Raporti vjetor i Grupit Monitorimi dhe Vlerësimi të Strategjisë (GMV)
1.1.2 Ngritja e një strukture ndërsektoriale në nivel komunitar (SNK) me qëllim identifikimin, kordinimin, monitorimin dhe raportimin e rasteve për identifikimin dhe adresimin e çeshtjeve të rregjistrimit civil dhe problemeve të lejeve të banimit të familjeve romë dhe egjiptiane me përfaqësues të shërbimit	DSHSS DL GJC Administratore të Njësisë Administrative (NJA)	2018	Pa kosto	Pa kosto	Grupi ndërsektorial funksional % e anëtarëve r/e që shprehen se kanë anëtarë në familje të parregjistruar	Nuk ekziston 8% (IDM 2017)	Grupi i punës i ngritur si strukturë 0%	Raporti vjetor i GMV

shëndetësor, OSHC-ve, gjendjes civile, policisë administrator shoqëror, mësues, psikolog, punonjës social.													
1.1.3 Asistençë dhe ndihmë në transferimin e dokumentacionit të gjendjes civile për familjet në vështrësi ekonomike	Bashkia OSHC	2018-2020				Bashkia Donator	Nr i rasteve të asistuara	74 anëtarë të parregjistruar	95-100 % e rasteve të asistuara	Raporti vjetor i GMV			
1.1.4 Mëshërtja dhe fuzhimi i organizatave romë dhe egjiptiane që lehtësojnë dhe mbështesin aksesin në regjistrimin civil dhe në drejtësi	Bashkia	2017-2020	200,000 /vit	Bashkia Donator	Mbështetja e organizatave	Nuk ekziston		Organizata të mbështetura	Raporti vjetor i GMV				
1.1.5 Organizimi i një aksioni për identifikimin e romë ve dhe egjiptian të pa rregjistruar në regjistrin e gjendjes civile & monitorim i individualizuar	Struktura ndërsektoriale në nivel komunitar Bashkia	2017-2018	Pa kosto	Pa kosto	Nr i rasteve të identifikuar që kërkohin ndihmë për regjistrim civil % e banorëve që shprehen se nuk janë të regjistruar në regjistrin e gjendjes civile	74 raste të identifikuar 12% (IDM, 2017)	80% e rasteve të identifikuar të zgjidhura 0%		Raporti vjetor i GMV				
1.1.6 Krijimi i strukturave ndërmjet suese si instrumenta lehtësues, evidentues dhe mobilizues social të regjistrimit të lindjeve dhe të vendbanimit	Bashkia Keshilli i bashkisë	2018	Pa kosto	Pa kosto	Nr i strukturave ndërsektoriale në nivel komunitar	Nuk ekziston	1 struktur e ngritur	Bashkia					
1.1.7 Trajnime të personalizuara për anëtarët e strukturave ndërmjetësuese	DL GJC	2018	10,000	Bashkia Donator	Numri i trajnimeve	Nuk ekziston	1 trajnim i realizuar	Raporti vjetor i GMV					
Objekti specifikk 2													
Romët dhe Egjiptianët përfitojnë nga ndihma ligjore falas dhe kanë akses të barabartë në shërbimet e drejtësisë													
1.2.1 Kordinimi i iniciativave dhe mobilizimi i burimeve për ofrimin e shërbimit ligjor falas nga	DSHS DL GJC	2018-2020	1,200,000/vit (pari)	Bashkia Donator e	Ofrimi i shërbimit ligjor falas	Nuk ekziston	Shërbim ligjor falas 2017-2020	Raporti vjetor i GMV					

organizatat e shoqërisë civile	time	% e banorë ve që shprehen se përfitojnë nga asistenca ligjore	10% kanë përfituar nga asistenca ligjore (IDM, 2017)	30-50%	Raporti vjetor i GMV
1.2.2 Krijimi i databasit për rastet që kërkojnë asistencë ligjore dhe monitorimi i vazhdueshëm i rasteve	2017-2018 Pa kosto	Nr. i anëtarëve ne databas	74 raste të identifikuara për regjistrim në GJ.C	100 % e rasteve të identifikuara në databas	Raporti vjetor i GMV
1.2.3 Ngritja e kapaciteteve të institucioneve vendore përmes trajnimeve të specializuara për dhënie e informacionit për ndihmën ligjore falas	2018-2020 20,000 Bashkia Donator	Nr. i trajnimeve Nr. i personave që trajnohen	Nuk ekziston Nuk ekziston	2 trajnime për vit 95-100 % e personave përgjegjës trajnohen	Raporti vjetor i GMV Raporti vjetor i GMV
1.2.4 Informim dhe ndërgjegjësim në komunitet për Shërbimin e ndihmës ligjore	2018-2020 20,000 Bashkia Donator	Nr i takimeve në terren % e anëtarëve r/e që nuk njohin këtë shërbim	Nuk ekziston 38% (IDM, 2017)	2 fushata ndërgjegjëse 10-20%	Raporti vjetor i GMV

Fusha prioritare: Arsimi dhe Promovimi i Dialogut Ndërkulturor	Plani Kombëtar i veprimit
Qëllimin strategjik 1: Rritja e nivelit arsimor për komunitetin rom dhe egjiptian si dhe promovimi i dialogut dhe harmonisë ndërkulturore	<p>% e banorë ve rom dhe egjiptianë që mendojnë se niveli arsimor i komunitetit të tyre është shumë mirë – nga 11% (2017) në 60% (2020)</p> <p>% e banorë ve të komunitetit rome dhe egjiptian që raportojnë se nuk ka braktisje të shkollës/kopshtit nga fëmijë të komunitetit të tyre – 41% (2017) në 15-20% (2020)</p> <p>% e banorë ve të komunitetit rome dhe egjiptian që raportojnë se fëmijë të tyre shkojnë në kopë sht/shkollë – 61% (2017) në 85-90% (2020)</p>

Objektivi specifik 1: Rritja e numrit të fëmijëve të regjistruar nga Komuniteti R/ E ndaj të gjithave niveleve të sistemit arsimor duke garantuar një arsim më cilësor	Burimi i financimit	Indikator	Treguesi i synuar 2020	Burimi i të dhënave
Aktivitetet/hapat e veprimit	Kosto Leke	Periudha kohore	Treguesi i synuar 2020	Raporti vjetor i GMV
2.1.1 Informim dhe ndërgjegjësim i prindërve & komuniteteve rome dhe egjiptiane për	Pa kosto	2017-2020	9 seanca cdo vit shkollor pranë SHQK k	Raporti vjetor i GMV
Drejtoria Arsimore Rajonale (DAR)				

rëndësinë e arsimit	Drejtoria e Kulturës, Arsimi, Rinisë dhe Sportit (DKARS) Drejtoritë e Shkollave	2017-2018	Pa kosto	Pa kosto	Hartimi i planit	Nuk ekziston	Plan i hartuar dhe publik	Raporti vjetor i GMV
2.1.2 Hartimi i planit të Veprimit për Bashkinë e Shkodrës "Çdo fëmijë Rom dhe Egjiptian në kopsht" me qellim evidentimin, regjistrimin dhe frekuentimin e arsimit parashkollor nga fëmijët rom dhe egjiptian	DAR DKARS Drejtoritë e Shkollave Drejtoria e Çerçeve dhe Kopshteve (DCK)	2017-2018	Pa kosto	Pa kosto	Në fëmijëve r/e braktisës të shkollës për vitin 2026-2027 Në fëmijëve r/e braktisës të kopshtit për vitin 2016-2017	Nuk ekziston Nga 141 fëmijë rom të regjistruar 31% braktisës Nuk ka braktisje nga fëmijët egjiptian (DAR, 2017) Nga 45 fëmijë rom të regjistruar rreth 33 % braktisën kopshtin Nga 62 fëmijë egjiptian të regjistruar, 31% rezultuan braktisës (DAR, 2017)	100% e shkollave 85-90% 85-90% 40 % deri në 2018 60 % deri në 2020	Raporti vjetor i GMV
2.1.3 Përfundimi i shërbimit të vaktit ushqimor falas në sistemin parashkollor	Bashkia DAR DKARS Drejtoria Ekonomike e Arsimi (DEA) DCK	2018-2020	Pa kosto	Bashkia DAR Donatorë	Vakti ushqimor ofruar për fëmijët r/e Në fëmijëve të regjistruar që përfitojnë nga vakti	Nuk ekziston Nuk ekziston	Ofrimi i vaktit ushqimor 20 fëmijë përfitojnë nga vakti ushqimor	Raporti vjetor i GMV

2.1.4 Mundësimi i ambienteve në shkollë për higjienën e fëmijëve të komunitetit/r/e	DEA DKARS	2018-2019	500,000	Bashkia Donatorë	Mundësimi i ambienteve higjienike	Nuk ekzistojnë	Ambjente higjienike	Raporti vjetor i GMV
2.1.5 Takime sensibilizuese komunitetit për qasjen në arsim përmes bursave për komunitetin rom dhe egjiptian	Bashkia DKARS DSHSS Drejtoritë e Shkollave	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i përfutueseve të bursave për shkollë profesionale & universitet Nr i fushatave informuese	Nuk ekziston Nuk ekziston	2 bursa të ofruara për shkollë profesionale 1 fushat në vit për çdo shkollë	Raporti vjetor i GMV
2.1.6 Stimulimi alternativ për ndjekjen e shkollës nëpërmjet ofrimit të mjeteve didaktike/mësimore falas për nxënësit rom dhe egjiptian që jetojnë në varfëri	DKARS Qendra Ekonomike e Arsimit (DEA) DSHSS	2017-2020	1,000 për çdo nxënësi	DAR OSHC Bashkia	Nr i nxënësve që kanë përfutuar nga mjetet mësimore	Nuk ekziston	Mjetet të ofruara për 10-20% të fëmijëve rom/egjiptian	Raporti vjetor i GMV
2.1.7 Organizimi i orëve ndihmëse/plotësuese për nxënësit me rezultate të dobta në mësim duke përfshirë vullnetarë dhe aktivist nga shoqëria civile	DAR	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	% e r/e vlerësojnë rezultatet e dobëta në mësim shkollorë	46% (IDM, 2017)	15-20 %	Raporti vjetor i GMV
2.1.8 Riaktivizimi i 'Shansit të dytë', program për mënjanimin e braktisjes së shkollës së fëmijëve në nevojë ose/dhe gjetja e alternativave përmes mobilizimit të OSHC	DAR	2018-2020		DAR	Funksionimi i programit % e fëmijëve rom egjiptian të grup-moshës 8 deri 15 vjeç ndjekin që shkollën % e fëmijëve rom dhe egjiptian të	Shansi i dytë nuk funksionon 39% e fëmijëve rom dhe 70% e fëmijëve egjiptian 39% e fëmijëve rom dhe 5% e fëmijëve	Funksionimi i Shansit të dytë 10% rritje të frekuentimit të shkollës deri në 2018 20% deri në 2020 5-10% e fëmijëve rom dhe 1-2 % e fëmijëve	Raporti vjetor i GMV

2.1.9 Identifikimi i rasteve të suksesshme në arsim dhe promovimi përmes medias	DSHSS DAR DKARS Media lokale	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	grup-moshës 8 deri 15 vjeç që nuk kanë shkuar asnjëherë në shkollë	egjiptian	egjiptian të grup-moshës 8 deri 15 vjeç që nuk kanë shkuar asnjëherë në shkollë, vijojnë shkollën	Raporti vjetor i GMV	
2.1.1.1 ONxitia e skemave nxitëse të përshkallëzuara për çdo fëmijë që regjistrohet në shkollë dhe përfundon nivele të ndryshme arsimi përmes mirëkordinimit me OSHC, ndihmën ekonomike (pagesë cash)	DKARS	2017-2020	60 000	Bashkia Donatorë	% e r/e që vlerësojnë nevojën për të mbështetur prindërit për të fituar para	Nevoja për të mbështetur prindërit për të fituar para për jetesën ndikon pak në braktisjen e shkollës - Reduktim me 10-20 % deri në 2020	Nevoja për të mbështetur prindërit për të fituar para për jetesën ndikon pak në braktisjen e shkollës - Reduktim me 10-20 % deri në 2020	Raporti vjetor i GMV	
2.1.11 Zbatimi i i penaliteteve për prindërit për mosrespektimin e ligjit për arsimin e detyrueshëm (psh përjashtim nga skema lehtësuese/ bonuse)	DAR Bashkia Nj-A PB	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i përfutuesve nga skemat nxitëse	Nevoja për të mbështetur prindërit për të fituar para për jetesën ndikon pak në braktisjen e shkollës nga 66% r/e (IDM, 2017)	20 familje përfitojnë nga skemat	Raporti vjetor i GMV	
Objektivi specifik 2									
Miënjanimi i sjelljeve dhe qëndrimeve stigmatizuese dhe përjashtuese për fëmijët e komunitetit rom dhe egjiptian									
2.2.1 Fushata sensibilizuese dhe trajnime për parandalimin e qëndrimeve diskriminuese dhe përjashtuese në sistemin arsimor	DAR DKARS Drejtoritë e Shkollave	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	% e anëtarëve r/e që vlerësojnë se qëndrimet diskriminuese ndaj fëmijëve Rom & Egjiptian ndikojnë në braktisjen e shkollës (IDM 2017)	38% (IDM,2017)	20% deri në 2018 10% deri në 2020	Raporti vjetor i GMV	
Nr i fushatave						Nuk ekziston	2 fushata në vit për çdo		

2.2.2 Organizimi i aktiviteteve jashtëkurrikulare për promovimin e tolerancës ndërkulturore	Drejtoritë e Shkollave DAR DKARS	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i aktiviteteve	1 herë në vit në çdo shkollë (DAR)	shkollë 2 herë në vit në çdo shkollë	Raporti vjetor i GMV
2.2.3 Vendosija e masave të administrative në rregulloret e brendshme të institucioneve arsimore për mësues dhe nxënës për raste diskriminimesh për shkak të etnisë	Drejtoritë e shkollave	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Marija e masave	Nuk ekziston	Rregullore e hartuar me masa administrative	Raporti vjetor i GMV
Objekti i specifik 3								
Rritja e kapaciteteve të institucioneve arsimore dhe vendore për të nxitur pjesëmarrjen dhe regjistrimin e komunitetit rom dhe egjiptian në arsim								
2.3.1 Funkcionimi dhe mbështetja e programit "Shkolla si Qëndër Komunitare" duke mundësuar asistimin në përgatitjen mësimore dhe aktivitete jashtëkurrikulare	Drejtoritë e Shkollave DAR	2018-2020			Nr i nxënësve që përfitojnë nga programi	14 Shkolla përfitojnë nga programi (DAR)	16 shkolla përfitojnë nga programi	DAR
2.3.2 Trajnimi i mësuesve për të adresuar me efikasitet nevojat e fëmijëve të komunitetit rom dhe egjiptian	DAR DKARS	2018-2020	30000	Bashkia DONTARË	Nr. i trajnimeve	Nuk ekziston	2 trajnime të mësuesve çdo vit	Raporti vjetor i GMV
2.3.3 Ngritja e një strukture kordinuese nga staf i specializuar multidisiplinar (drejtorë të institucioneve arsimore, mësues kujdestar, psikolog, punonjës social, NJMF) për identifikimin e fëmijëve që kanë braktisur shkollën dhe regjistrimi i tyre duke parashikuar vizita në komunitet dhe familje	DAR NJMF PB DKARS Njësia e Menaxhimit të Qëndrave Komunitare (NJMQK)	2017-2018	Pa kosto	Pa kosto	Ngritja e një strukture % e anëtarëve që vlerësojnë se ka braktisje të shkollës/kopshrit nga fëmijët rom dhe egjiptian Nr i fëmijëve r/e braktisës të shkollës për vitin 2026-2027	Nuk ekziston 41% IDM, 2017 Nga 141 fëmijë rom të regjistruar 31% braktisës Nuk ka braktisje nga fëmijët egjiptian (DAR, 2017)	Struktura e ngritur Reduktim me 20-25 % për nivelin e braktisjes 10% ulje e shkallës së braktisjes	Raporti vjetor i GMV
2.3.4 Ngritja e një skeme monitorimi & raportimi për fëmijët që kanë braktisur	Struktura Kordinuese	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Ngritja e skemës % e anëtarëve	Nuk ekziston 41%	Skema monitorimi e ngritur Ule me 20-25% deri në	Raporti vjetor i GMV

shkollën (apo rrezikojnë të bëhen pjesë e këtij kontigjenti) dhe ndjekja e personalizuar dhe ndërhyrja multisektoriale për këta fëmijë	2017-2018	Grant i Bshkisë	Donatorë Bashkia	vetëraportojnë braktisje të shkollës nga fëmijët e komunitetit	(IDM 2017)	2020	Raporti vjetor i GMV
2.3.5 Rikonstrukcione të pjesshme në institucione arsimore në zonat ku ka përqëndrim të komunitetit rom dhe egjiptian kanë nevojë për ndërhyrje emergjente.	Bashkia	Grant i Bshkisë	Donatorë Bashkia	Nr i shkollave/kopshteve të rikonstruktura % e të anketuarve që shprehen mirë për kushtet e mësimdhënies në shkolla dhe në kopshte	Nuk ekziston 28% - shkolla 15% - kopshte (IDM, 2017)	institucione të rikonstruktura 50% e të anketuarve shprehen mirë për kushtet e mësimdhënies në shkolla dhe 30% shprehen mirë për kushtet në shkolla	Raporti vjetor i GMV
Objektivi specifik 4							
Nxjtja e dialogut ndërkulturor përmes aktiviteteve për promovimin e kulturave, identitetit rom /egjiptian dhe bashkëjetesës harmonike e trashëgimisë kulturore							
2.4.1 Organizimi i aktiviteteve që promovojnë kulturën dhe trashëgimin kulturore romë dhe egjiptiane /java e kulturës romë /egjiptiane (2-8 Prill), ku të organizohen evente dhe promovime të ndryshme	DAR Drejtoria e Shkollave DKARS NUMQK	30,000	Donatorë Bashkia	Nr i aktiviteteve të organizuara	1 aktivitet ne vit (DAR)	2 aktivitete në vit për çdo shkollë	Raporti vjetor i GMV
2.4.2 Ngritja e një platforme bashkëpunimi dhe koordinimi mes aktorëve të OSHC, donatorëve dhe aktorëve publik që promovojnë dhe mbështesin diversitetin dhe dialogun ndërkulturor	DAR DKARS NUMQK	Pa kosto	Pa kosto	Ngritja e platformës Kalendrar takimesh koordinuese Plan pune me aktivitete konkrete të promovimit të diversitetit dhe dialogut ndërkulturor	Nuk ekziston	Platformë funksionale e ngritur Të paktën 2 takime në vit Te paktën një aktivitet promovues në vit	Raporti vjetor i GMV
2.4.3 Organizimi i një panairi ndërkulturor 8 Prill me bazë punime artizanati dhe etnokulturorë, artistike	Bashkia NUMQK	60,000	Donatorë Bashkia	Organizimi i panairit % e banorë të romë dhe egjiptianë që shprehen se nuk kanë hasur asnjë herë që ndryshe diskriminuese	Nuk ekziston 39% (IDM, 2017)	1 panair i organizuar për vit 70-75%	Raporti vjetor i GMV

2.4.4 Zhvillimi i aktiviteteve edukuese, sensibilizuese që promovojnë identitetin rom dhe egjiptian dhe bashkëjetesën harmonike; programeve dhe projekteve mbi diversitetin si shumëlojshmëri dhe jo si dallim	DKARS DSHSS NJMQK	2017-2020	20,000	Donatorë Bashkia	në institucionet lokale % e anëtarëve që vlerësojnë se sjelljet e stafit mësimor/edukativ në shkollën/kopshtin e lagjes së fëmijëve të komunitetit rom/egjiptian janë të një natyre shumë të mirë Nr i veprimtarive të organizuara	1.6% (IDM, 2017) Nuk ekziston	50% deri në 2020 4 veprimtari të organizuara	Raporti vjetor i GMV
2.4.5 Ofrimi i lehtësirave për shfrytëzimin e hapësirave (pa pagesë) për klubet sportive apo rinore nga anëtarë të komunitetit R/E	DKARS	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i aktiviteteve	Nuk ekziston	Ambjente lehtësisht të shfrytëzueshme	Raporti vjetor i GMV
2.4.6 Organizimi i kampeve verore për fëmijët R/E	OSHC Bashkia NJMQK	2017-2020	60,000 çdo vit	Donatorë	Nr i fëmijëve që frekuentojnë kampet	Nuk ekziston	80 fëmijë përfutites	Raporti vjetor i GMV
2.4.7 Ndërmarrja e fushatave të ndryshme sensibilizuese për punonjësit e institucioneve të pushtetit lokal mbi përfshirjen sociale të komuniteteve rome dhe egjiptiane & parandalimin e sjelljeve dhe qëndrimeve segreguese	DKARS DSHSS NJMQK	pa kosto	pa kosto	Pa kosto	% e banorë që romë dhe egjiptianë që shprehin se kanë hasur që ndirime diskriminuese në institucionet lokale	28% (IDM, 2017)	5-10%	Raporti vjetor i GMV

Fusha prioritare: Punësimi dhe Arsimi e Formimi Profesional (AFP)	Indikatorë t dhe treguesit e performancës s
Qëllimin strategjik 1: Romët dhe Egjiptianët janë të fuqëzuar ekonomikisht dhe integruar në tregun formal të punësimit si edhe kanë një shkallë të lartë	% e banorë ve rom dhe egjiptianë që raportojnë se kanë një punë të vazhdueshme – 15% (2017) në 25-35% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptianë që raportojnë se të ardhurat nga punë simi janë të mjaftueshme – 21% (2017) në 40-60% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptianë të papunë që raportojnë se janë rregjistruar në zyrë n e punë s si punë në rkues- 39%

kualefikimi e ndërgjegjësimi për rëndësinë e arsimit profesional

(2017) në 65-70(2020)
 % e banorë ve rom dhe egjiptianë që raportojnë se kanë ndjekur kurse të formimit profesional – 8% (2017) në 25% (2020)
 % e banorë ve rom dhe egjiptianë që raportojnë se janë punësuar në sektorin public – 1.6% (2017) në 2-5% në 2020
 % e banorë ve rom dhe egjiptianë që vlerësojnë mirë gjendjen e punësimit në komunitetin e tyre – 7% (2017) në 15% (2020)

Objektivi specifik 1: Rritja e shkallës së punësimit të komunitetit rom dhe egjiptian përmes programeve të nxitjes së punësimit dhe politikave proaktive të punësimit							
Aktivitetet/hapat e veprimit	Institucioni/departamenti	Peritudha kohore	Kosto Leke	Burimi i financimit	Indikator	Treguesi i synuar 2020	Burimi i të dhënave
3.1.1. Fushata sensibilizuese në terren që synojnë informimin për regjistrimin në zyrat e punës, punësimit formal dhe përfitimeve që rrjedhin si pasojë e paisjes me kartonin e papunësisë	Zyra Rajonale e punësimit, (ZRP) DSHS Nj.A Qendrat komunitare Drejtoria e Planifikimit Strategjik dhe Përmirësimit të Klimës së Biznesit (DPSPKB)	2017-2020	10,000	Bashkia Donatorë	Nr i personave të regjistruar në ZRP Nr. i fushatave në komunitet	70-80% e r/e të regjistruar në zyrat e punës 4 fushata në vit (2) fushata në vendbanimet r/e	Raporti vjetor i GMV
3.1.2 Ndërgjegjësim i bizneseve për të përfshirë në skemat e nxitjes së punësimit anëtarë të komunitetit r/e me fokus të veçantë gratë dhe të rinjtë	ZRP DSHS DPSPKB	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i bizneseve që kanë punësuar R/E Nr i bizneseve që dëshirojnë të punësojnë Rom dhe Egjiptian Nr. i takimeve me bizneset % e të anketuarëve e vlerësojnë mirë gjendjen e përgjithshme të	20 biznese 30% më shumë 4 takime në vit 15% e vlerësojnë mirë gjendjen e përgjithshme të punësimit	Raporti vjetor i GMV

3.1.3 Favorizimi dhe ofrimi i masave pozitive për bizneset/Sipërmarrjet sociale që kanë në target punësimin e komunitetit rom dhe egjiptian (por jo vetëm)-Inkubatorë Biznesi	ZRP Sektori i Regjistrimit dhe Vlerësimi të Biznesit (SRVB) DPSKB Qendrat komunitare	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Pa kosto	Nr i bizneseve që kanë punësuar r/e Nr i bizneseve që përfitojnë nga masat pozitive	Nuk ekziston Nuk ekziston	10 biznese Lehtësim fiskal bizneseve që punësojnë mbi 10 r/e	Raporti vjetor i GMV			
3.1.4 Evidentimi i rasteve të suksesshme në punë të qëndrueshme dhe formale dhe promovimi i rasteve në komunitet	DSHSS ZRP Media lokale Qendrat komunitare	2017-2020	20,000	Bashkia Donatorë	Nr. i rasteve të identifikuar si role pozitive Nr. i publikimeve/promovimeve	Nuk ekziston Nuk ekziston	10 anëtarë të identifikuar si role pozitive 2 aktivitete promovuese për anëtarët e komunitetit r/e të punësuar	Raporti vjetor i GMV				
3.1.5 Punësimi i anëtarëve të komunitetit rom dhe egjiptian në institucionet e pushtetit vendor	Burimet Njerëzore Bashkia (BNJ) ZRP	2018-2020	360,000 çdo vit	Bashkia	Nr. i të punësuarve në sektorin publik Niveli i punës	1.6% që janë punësuar IDM 2017 Nuk ekziston	2-5% Nivel specialisti (me arsim të lartë)	Raporti vjetor i GMV				
3.1.6 Krijimi i një grupi punë ndërsektorial (kryesuar nga ZRP) i cili do merret me shqyrtimin, identifikimin e romëve dhe egjiptianëve që kanë probleme apo mungesë të dokumentacionit për regjistrim në zyrat e punës, për monitorimin e personalizuar të rasteve që paraqesin kërkesë punësimi dhe përfitojnë nga shërbimet e ZRP/QFP, nisimat e nxitjes së punësimi përmes	ZRP QFP (Qëndrat e Formimit Profesional) Bashkia	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Krijimi i grupit të punes ndërsektorial Nr i rasteve të identifikuar	Nuk ekziston Nuk ekziston	Grup pune i ngritur Të gjitha rastet që kërkojnë të marrin apo kanë marrë shërbim	Raporti vjetor i GMV				

hapjes së një regjistri													
3.1.7 Trajnim, edukim dhe aftësim i banorëve të komunitetit r/e për aftësitë praktike jetësore për qëndrueshmëri të lartë në punë dhe në tregun formal të punës	ZRP DEA Qendrat komunitare DSHSS	2018- 2020	40,000	Donatorë ZRP	% e personave r/e që kanë një punë të vazhdueshme Nr. i trajnimeve Nr i përfituesve nga trajnimi % e komunitetit rom që shprehet për pagën e rregullt si burimin më të shpeshtë të të ardhurave	15% (IDM 2017) Nuk ekziston Nuk ekziston Romet 0 % nga paga e rregullt Egjiptianët14% (Gëdeshi at al, 2016)	25-35% 2 trajnime çdo vit 75 anëtarë nga komuniteti r/e përfitojnë nga trajnimi Romet 5-10% Egjiptianet 25-30%	Raporti vjetor i GMV					

Objekti i specifik 2

Adresimi i papunësisë nëpërmjet promovimit të iniciativave komunitare dhe mbështetjes të skemave sipërmarrëse (start up)

3.2.1 Dhënia e granteve për start-up për romet/egjiptianët në fushën e bujqësisë dhe sektorë të tjerë ku ata janë të përfshirë	Bashkia DSHSS	2018- 2020	500,000	Bashkia Donator	Nr i granteve të ofruara Përqindja e personave që sigurojnë të ardhura nga lypja	Nuk ekziston 0% egjiptian 44% rom	5 grante për biznese të sapo ngitura nga r/e 0 % egjiptian 0.5-1% rom	Raporti vjetor i GMV
3.2.2 Lehtësira fiskale për biznese të ngitura nga vetë romët dhe egjiptianët, me fokus të veçantë gratë dhe të rinjtë	DPSPKB	2018- 2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i bizneseve që përfitojnë	Nuk ekziston	5 biznese përfitojnë nga lehtësirat fiskale	Raporti vjetor i GMV
3.2.3 Promovimi i punimeve artizanatit nga anëtarët e komunitetit rom/ egjiptian , me fokus të veçantë gratë dhe të rinjtë (panair pune)	Bashkia DKARS ZRP DSHSS	2018- 2020	60 000	ZRP Donator	Nr i anëtarëve që promovojnë punimet Nr i pjesëmarrësve në	Nuk ekziston Nuk ekziston	> 10 anëtarë që promovojnë punimet >100 pjesëmarrës	Raporti vjetor i GMV

3.2.4 Ofrimi i shërbimeve mbështetëse si asistencë teknike dhe administrative në lidhje me menaxhimin dhe administrimin e biznesit për biznese të hapura nga rom dhe egjiptian (me një kosto të përballueshme ose falas	ZRP DKARS	2018-2020	30,000	ZRP Donator	Nr i trajnimeve mbështetëse Nr i pjesëmarrësve në trajnim	Nuk ekziston Nuk ekziston	2 module trajnimi mbështetëse > 40 anëtarë nga komuniteti r/e përfitojnë	Raporti vjetor i GMV
3.2.5 Promovimi dhe mbështetja e rasteve të suksesshme si nga ana e bizneseve sociale por edhe nga bizneset e ngritura nga vetë romët dhe egjiptianët	ZRP DSPKB DKARS DSHS	2018-2020	10,000	ZRP Donator	Nr i materialeve promovuese	Nuk ekziston	2 aktivitete promovuese	Raporti vjetor i GMV
B.2.6 Pilotim për krijimin e një LAG-u (Grup lokal Veprimi) për përshirjen sociale dhe punësimin e grupeve vulnerabël r/e përmes qasjes LEADER	Këshilli Bashkiak	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Krijimi i LAG-ut % e banorëve r/e që sigurojnë të ardhura nga puna e denjë dhe në sektorin formal	Nuk ekziston 44% të familjeve rome lypin (Gëdeshi at al, 2016)	Pilot LAG i ngritur Reduktim i shkallës së lypjes me 39-39.5%	Raporti vjetor i GMV
Objektivi specifik 3								
Fuqëzimi i romëve dhe egjiptianëve përmes përshirjes më të madhe në arsimin profesional								
3.3.1 Pasurimi i shërbimeve në QFP, me programe të formimit profesional dhe programe të tjera aftësimi dhe edukimi për jetën	DEA DSHS DKARS	2018-2020	120,000 për vit për çdo kurs të ofruar	Bashkia Dr Donatorë	% e individëve që kanë ndjekur kurse profesionale Nr. I kurseve të ofruara	8% (IDM2017) Nuk ekziston	10% për 2018 25 % për 2020 Ofrimi i të paktën 2 kurseve më shumë për çdo vit	Raporti vjetor i GMV
3.3.2 Krijimi i lehtësirave financiare për R/E në kushte ekonomike të vështira në ndjekjen e kurseve profesionale që aplikojnë tarifa(rimbursim tarifash)	Drejtoria për Ndhimën Ekonomike dhe Personat me Aftësi Ndryshe (DNEPAN) DSHS	2018-2020	25,000	Bashkia Donatorë	Nr. i anëtarëve që përfitojnë nga rimbursimi	Nuk ekziston	5 anëtarë përfitojnë nga rimbursimi i tarifave	Raporti vjetor i GMV
3.3.3 Krijimi i lehtësirave në dokumentacionin për regjistrim në kurset e veçanta të formimit	ZRP QFP DSHS	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Krijimi i procedurës	Nuk ekziston	Procedurë e krijuar e bërë publike	Raporti vjetor i GMV

profesional për anëtarët që kane mungesë dokumentacioni apo nuk përmbushin kërkesën e arsimit të detyrueshëm (tu ofrohet mundësi për ndjekjen e kursit kur shprehin aftësi të veçanta përmes një testi rikuilifikim i paraprak në rastet ku nuk përmbushin detyrimin e arsimit bazë)	Bashkia DSHS DNEPAN	2018-2020	20,000	Bashkia Donatorë	Nr i anëtarëve r/e të anketuar që ndjekin kurset profesionale	8% e të anketuarve rom dhe egjiptianë kanë ndjekur kurse të formimit profesional IDM, 2017	25% e anëtarëve të anketuar ndjekin kurset profesionale për 2018 25% për 2020	Raporti vjetor i GMV
3.3.4 Rimbursimi i shpenzimeve të transportit për anëtarët nga komunitetet r/e që ndjekin kurset e formimit profesional në rastet e distancës mes banesës dhe qendrës ku ofrohet kursi	QFP DSHS	2018-2020	30,000	Bashkia Donatorë	Nr i fushatave Nr i individëve që përfitojnë nga kurset profesionale në lentet gjinore	Nuk ekziston Nuk ekziston 6 persona nga ky komunitet r/e kanë ndjekur kurset profesionale për vitin 2016, prej të cilëve 3 ishte grua	10 anëtarë përfitojnë nga rimbursimi	Raporti vjetor i GMV
3.3.5 Politika sensibilizuese më të qarta dhe më afër nevojave të R/E përmes fushatave të ndërgjegjësimit për përfitimet që mund të sjelli arsimit profesional në rritjen e mundësive për punësim dhe vacanërisht në fuqizimin e grave dhe të rinjve	Bashkia DSHS DNEPAN	2018-2020	30,000 çdo vit	Bashkia Donatorë	Nr. i pakove ushqimore bazike të ofruara	Nuk ekziston	2 fushata në vit në vendbanimet r/e 50% më shumë rritje e frekuencimit të kurseve profesionale për 2018 ku 20-30% janë gra 90% më shumë për 2020 ku 35-40% janë gra	Raporti vjetor i GMV
3.3.6 Përmbushja e nevojave bazike për jetën si një kusht për frekuentimin e kurseve profesionale (dhënia e paketave ushqimore bazike përgjatë gjithë kohës së frekuencimit të kursit)	Bashkia DSHS DNEPAN	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Mbështetja e organizatave	Nuk ekziston	10 individë r/e përfitojnë për çdo vit nga pakot	Raporti vjetor i GMV
3.3.7 Mbështetja e inistativave të Organizatave të Shoqërisë civile të cilat punojnë për rritjen e kapaciteteve të anëtarëve të komunitetit rom dhe egjiptian përmes ndihmës në natyrë (in-kind) dhe promovimit	Bashkia DSHS	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Mbështetja e organizatave	Nuk ekziston	Organizata të mbështetura	Raporti vjetor i GMV
3.3.8 Fushata sensibilizuese në	ZRP	2017-	20,000	Bashkia	Nr i fushatave	Nuk ekziston	2 fushata çdo vit	Raporti

teren në familje për përfitimet që sjellin kurset profesionale	QFP DSHS	2020	çdo vit	Donatorë	% e anëtarëve që mendojnë se kurset profesionale lehtësojnë punësimin	25% (IDM, 2017)	80-85% deri në 2020	vjetor i GMV
3.3.9 Ofrimi i këshillimit në karrierë për të siguruar qëndrueshmëri në punë, përpilimin e CV, Përgatitja për intervistë	ZRP DSHS QFP NIMQK	2018-2020	10,000 çdo vit	Donator	Nr i trajnimeve të ofruara Nr i personave përfitues	Nuk ekziston Nuk ekziston	2 trajnime çdo vit 60 persona përfitues	Raporti vjetor i GMV
3.3.10 Krijimi i urave lidhëse me operatorët e biznesit dhe lidhja e kontratave për pranimin e praktikantëve/ punëmarrësve të mundshëm nga komunitet R/E të cilët përfundojnë kurset profesionale	ZRP DSHS QFP NIMQK	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i marrëveshjeve të lidhura Nr i përfituesve nga marrëveshjet	Nuk ekziston Nuk ekziston	2-4 marrëveshje të krijuara me bizneset 20-30% e anëtarëve që përfundojnë kursin profesional janë të punësuar/praktikant	Raporti vjetor i GMV
Objekti i specifik 4. Përmirësimi i cilësisë së shërbimeve të ofruara nga Qendrat e Formimit Profesional dhe Zyra të Punësimit								
3.4.1 Trajnime për ngritje kapacitetesh me stafin e Qëndrave të Formimit Profesional	QFP Bashkia DSHS	2018-2020	20,000	Donator Bashkia	Nr i aktivitetëve të organizuara	Nuk ekziston	2 trajnime çdo vit	Raporti vjetor i GMV
3.4.2 Trajnime për ngritje kapacitetesh me stafin e Zyrës së Punësimit	ZRP DSHS	2018-2020	5,000	Donator	Nr i trajnimeve	Nuk ekziston	1 trajnim çdo vit	Raporti vjetor i GMV
3.4.3 Nxitja praktikave të paguara (internship) bazuar në zhvillimin dhe potencialet që ka Bashkia Durrës në fushën e turizmit dhe artizanale	ZRP QFP DSHS	2018-2020	600,000 për çdo vit	Donator	Nr. I anëtarëve r/e përfitojnë nga programi i internshipeve	1 anëtar ka përfitur nga programi i intershipeve në kuadër të projektit ESERE	5 r/e përfitojnë nga programi i internshipeve deri në 2020	Raporti vjetor i GMV

Fusha prioritare: Kujdesi Shëndetësor	Indikatorë t dhe Treguesit e performancës							
Qëllimin strategjik 1: Romët dhe Egjiptianët gëzojnë shëndet më të mirë përmes aksesit më të plotë dhe cilësor në shërbimin mjekësor	<p>% e banorë ve rom dhe egjiptian që vlerësojnë se shëndeti i komunitetit të tyre është shumë mirë – 0% (2017) në 15-20% (2020)</p> <p>% e banorë ve rom dhe egjiptian që vlerësojnë shumë mirë sjelljen e stafit shëndetësor – 41% (2017) në 55-60% (2020)</p> <p>% e banorë ve rom dhe egjiptian që vlerësojnë shumë mirë mundësinë e komunitetit për të përdorur shërbime shëndetësore -0% (2017) – 15-25% (2020)</p> <p>% e banorë ve rom dhe egjiptian që vlerësojnë shumë mirë shërbimet shëndetësore në zonën ku jetojnë 14% (2017) 35%-45% (2020)</p>							
Objektivi specifik 1: Rritja e numrit të anëtarëve të komunitetit rom dhe egjiptian në shërbimet shëndetësore parësore (falas) si dhe dytësore dhe terciare më të përballueshme								
Aktivitetet/hapat e veprimit	Institucioni / departamenti	Periudha kohore	Kosto Leke	Burimi i financimit	Indikator	Treguesi bazë	Treguesi i synuar 2020	Burimi i të dhënave
4.1.1 Ndërgjegjësimi i komunitetit R/E për rëndësinë e kujdesit shëndetësor	DRSH QSH Bashkia DSHS	2017-2020	40,000	Bashkia Donatorë DRSH	Nr. i fushatave të organizuara % e banorëve që kanë kartë shëndeti	Nuk ka	2 fushata në vit 90%	Raporti vjetor i GMV
4.1.2 Akses shëndetësor falas (me tarifa më të përballueshme) për shërbimin mjekësor të specialiteteve për familjet R/E pa sigurime shoqërore shëndetësore, dhe me të ardhurat financiare tepër minimale	MSH FSDKSHDR	2018-2019	2,00.000	DRSH Donator	% e anëtarëve r/e që shprehën shumë mirë rreth mundësisë që ka komuniteti i tyre për t'i përdorur shërbimet shëndetësore	0% (IDM 2017)	15-25%	DRSH FSDKSHDR

4.1.3 Rritja e cilësinë së shërbimeve shëndetësore që ofrohen në zonën e komunitetit	DRSH FSDKSHDR Bashkia	2018-2020	Bashkia Donatorë	MSH DRSH Bashkia Donator	Përqindja e personave që shprehen mirë për cilësinë e shërbimeve shëndetësore	14% (IDM 2017)	35-45%	Raporti vjetor i GMV
4.1.4 Ndërgjegjësimi për pajisjen me karta/kartela shëndetësore (romisht)	DRSH OSHC Bashkia DSHS	2017-2020	20,000	DRSH Donator	Nr. i personave të pajisur me karta shëndetësore Nr. Fushatave sensibilizuese	0 rom Nuk ekziston	90-95% e anëtarëve rom të pajisur me karta shëndetësore 2 fushata në vit	Raporti vjetor i GMV
4.1.5 Krijimi i regjistrit të posatshtëm të sëmundjeve kronike, epidemiologjisë apo prognozave të sëmundjeve specifike për këtë komunitet.	FSDKSH	2018-2020	Pa kosto	Pa kosto	Regjistrë i hapur për evidencat e romëve dhe egjiptianëve	Nuk ekziston	Hapja e regjistrave sipas udhëzimit të FSDKSH	FSDKSH
4.1.6 Ndërgjegjësimi për një sërë temash si imunizimin shëndetësor, higjiena, ushqyerja, martesat e hershme dhe aborti selektiv	DRSH QSH Bashkia OSHC	2017-2020	20,000	DRSH Donator OSHC	% e popullatës së ndërgjegjësuar	Nuk ekziston	90-100% e popullatës	Raporti vjetor i GMV
4.1.7 Lehtësim për rimbursimin e barnave për familjet shumë të varfra	MSH FSDKSH Bashkia	2018-2020		MSH FSDKSH	% e të individëve që shprehen shumë mirë për gjendjen shëndetësore të komunitetit afër zonave ku banojnë	0% IDM, 2017	15-20%	MSH FSDKSH
4.1.8 Studim cilësor dhe sasior mbi aksesin e familjeve romë dhe egjiptiane në sistemin shëndetësor (tre nivelet) me qëllim priorizimin e nevojave dhe marrjen e masave për uljen e vdekshmërisë	DRSH Bashkia FSDKSH DSHS	2018-2020	40,000	Donator	Realizimi i studimit	Nuk ekziston	Studim i publikuar	Raporti vjetor i GMV
4.1.9 Fushata sensibilizuese në terren për higjienën me pjesëmarrje	DRSH FSDKSH	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Nr i fushatave	Nuk ekziston	1 fushatë për vit në vendbanimet r/e	Raporti vjetor i GMV

të komunitetin " Të mbajmë pastër lagjen tonë"	Bashkia DSHS				Nr i individëve në fushata	Nuk ekziston	60 individë	GMV
Objektivi specifik 2								
Garantim i kujdesit shëndetësor më cilësor për nënat dhe foshnjat								
4.2.1. Ndërgjegjësimi i grave rome dhe egjiptiane dhe rritja e njohurive në metodat e planifikimit familjar përmes fushatave	DRSH Bashkia DSHS	2018-2020	20,000	Donator	% e grave të komunitetit/ r/e të ndërgjegjësuara Nr i fushatave	Nuk ekziston Nuk ekziston	75-80% 2 fushata çdo vit	Raporti vjetor i GMV
4.2.2. Fushata në terren për vaksinimin dhe kujdesin shëndetësor	DRSH QSH OSHC	2017-2020	20,000	Donator	% e popullsisë së vaksinuar dhe e sensibilizuar	Mbi 0% e pop rome e pavaksinuar (DRSH)	100% e popullatës së vaksinuar dhe e sensibilizuar	Raporti vjetor i GMV
4.2.3 Organizimi i konsultorit të gruas në 2-3 qendra shëndetësore	MSH ISHP DRSH QSH DSHS	2018-2020	200,000	Donatorë	Hapja e konsultorit të gruas pranë vendbanimeve	Nuk ekziston	1 konsultor i hapur deri në 2018 2 deri në 2020	MSH ISHP DRSH
4.2.4 Mbështetja e nënave rome dhe egjiptianeve përmes stimulumit si pako ushqimore falas për fëmijët dhe materiale të tjera të kujdesit të foshnjës	Bashkia DSHS	2018-2020	120,000 çdo vit	Bashkia Donatorë	Nr i nënave të mbështetura me pako materiale	Nuk ekziston	10 nëna rome të mbështetura	Raporti vjetor i GMV
4.2.5 Sensibilizim më i madh i nënave gjatë periudhës pre dhe post natale me qëllim reduktimin e vdekshmërisë foshnjore si edhe për përparësitë e lindjes në kushtet spitalore	DRSH QSH ISHP SRD Bashkia	2018-2020	12,000	Bashkia Donator	Nr i takimeve në terren	Nuk ekziston	6 trajnime në vit	Raporti vjetor i GMV
Objektivi specifik 3. Rritja e kapaciteteve të ekipit mjekësor/qëndrave shëndetësore për një informim dhe promovim më të madh të shërbimeve të shëndetit								
4.3.1 Trajnimi i personelit mjekësor për të adresuar mjaftueshëm nevojat shëndetësore të komunitetit rom dhe egjiptian	DRSH FSDKSHDR Bashkia QKEV	2017-2020	30,000	DRSH FSDKSHDR Donator	Nr i trajnimeve të ofruara	Aktualisht 1 trajnim i zhvilluar në QSH dhe i	2 trajnime për personelin shëndetësor të aprovuara dhe të akredituara nga QKEV	Raporti vjetor i GMV

4.3.2 Mbështetje organizatave rome dhe egjiptiane që kanë mision edukim dhe promovimin e kujdesit shëndetësor të komunitetave rome dhe egjiptiane	Bashkia	2018-2020	500,000	bashkia donatorë	numri i nismave	akredituar nga QKEV Nuk ekzistons	për 2018 4 trajnime deri në 2020 Të paktën 1 nismë e mbështetur	Raporti vjetor i GMV
---	---------	-----------	---------	------------------	-----------------	--------------------------------------	---	----------------------

Fusha prioritare: Strehimi dhe Integrimi Urban		Indikatorë të treguesit e performancës						
Qëllimin strategjik 1: Romët dhe Egjiptianët kanë kushte të përmirësuara të strehimit		% e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që vlerësojnë kushtet e banimit mirë – 8.1% (2017) në 15-25% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që raportojnë se janë të pastrehë – 26% (2017) në 5-15% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që vlerësojnë se kushtet higjieno-sanitare të shtëpisë së tyre shumë mirë – 3.2% (2017) në 25-35% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që raportojnë se kanë përfituar nga programet sociale të strehimit – 0% (2017) në 5-10% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që raportojnë se nuk kanë informacion rreth programeve sociale të strehimit – 38% (2017) në 15-25% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që vlerësojnë mirë punën e Bashkisë në komunitetin e tyre – 0% (2017) në 15-25% (2020)						
Objektivi specifik 1: Rritja e aksesit të romëve dhe egjiptianëve në programet e strehimit social								
Aktivitetet/hapat e veprimit	Institucioni/Departamenti	Periudha kohore	Kosto Leke	Burimi i financimit	Indikator	Treguesi baze	Treguesi i synuar 2020	Burimi i të dhënave
5.1.1 Evidentimi dhe regjistrimi i vendbanimeve rome dhe egjiptiane	Bashkia DSH (Drejtoria e Shërbimeve)	2017-2018	Pa kosto	Pa kosto	Nr. i vendbanimeve të identifikuar	Nuk ekziston	Databas i evidentimit të vendbanimeve r/e	Raporti vjetor i GMV
5.1.2 Përfshirja e kriterëve/skemave alternative me qëllim orientimin drejt familjeve me të ardhura shumë të ulta të përjashtuara nga këto skema ekzistuese	Bashkia Këshilli Bashkiak DNEPAN DSH Drejtoria e Shërbimeve Sociale	2017-2020	Pa kosto	Bashkia Donatorë	Programe sociale strehimi të vëna në zbatim Nr. i familjeve rome dhe egjiptiane të identifikuar	0 për 2016	Të paktën 2 për 2017 Të identifikohet nr i banorëve r/e	Raporti vjetor i GMV

	dhe Strehimit (DSHSS)					pastreha, të cilat kanë aplikuar pranë Bashkisë Shkodër për përfitim të banesave sociale			përmes vendosjes së kolonës mbi etninë në formularin e aplikimit	Raporti vjetor i GMV
5.1.3 Ofrimi i asistencës për plotësimin e procedurave për aplikim	DSH DNEPAN	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Pa kosto	Nr rasteve e asistuar	Nuk ekziston		Asistencë e ofruar për 95% të rasteve	Raporti vjetor i GMV
5.1.4 Ndërgjegjësimi i komunitetit për programet sociale të strehimit	Bashkia Sektori i Shëbimeve DNEPAN DSH DSHS	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Pa kosto	Përqindja e individëve që nuk janë në dijeni të programeve të strehimit	Vetëm 38% (IDM, 2017)		15-25% e anëtarëve r/e janë në dijeni për programet e strehimit	Raporti vjetor i GMV
5.1.5 Mbështetja e Organizatave jo qeveritare që punojnë për adresimin nevojave për strehim për komunitetin rom dhe e egjiptian	Bashkia Shkoder DSH DNEPAN DSHS NJMQK	208-2020	40,000	Bashkia Donator		Nr. i fushatave informuese	Nuk ekziston		2 takime në vit	Raporti vjetor i GMV
5.1.6 Hartëzimi i vendbanimeve rom dhe egjiptian	Bashkia DSH DNEPAN	2017-2020	pa kosto	pa kosto	pa kosto	Hartëzimi i vendbanimeve	Nuk ekziston		Harta e bërë publike	Raporti vjetor i GMV
Objektivi specifik 2										
Përmirësimi i kushteve infrastrukturore dhe hijeno sanitare në vendbanimet dhe institucionet ku ka përqëndrim të komunitetit rom dhe egjiptian										
5.2.1 Identifikimi dhe përzgjedhja e prioritetve infrastrukturore nga njësitë administrative	Bashkia DSHSS Drejtoria e Shërbimeve Publike, Ndjekjes së Investimeve të Infrastrukturës	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	Pa kosto	Procedura e përcaktimit të prioritetve Lista e prioritetve	Nuk ka		Listë prioritetet e krijuara në bazë të një procedure gjithëpërfshirëse	Raporti vjetor i GMV

	(DSHPNII)	2018-2020	Pret miratim	Bashkia Donator	Nr i familjeve përftuese	9 grante për rikonstruksione	60 grante deri në 2020	Raporti vjetor i GMV
5.2.2 Grante për përmirësimin e kushteve të jetesës për familjet që banojnë në banesa joformale, me shumë anëtarë jashtë çdo kushti /standardi minimal jetik	Bashkia DSHSS DSHPNII	2018-2020	30,000	Bashkia Donator	% e banorëve rom dhe egjiptian që e konsiderojnë infrastrukturën mirë	1.6% IDM, 2017	15-30 % e banorëve rom dhe egjiptian	Raporti vjetor i GMV
5.2.3 Pastrimi dhe dezinfektimi i territorit publik në vendbanimet e komuniteteve	Bashkia DSHSS DSHPNII	2017-2020	40,000	Bashkia Donator	Nr i gropave	Nuk ka	10 gropa septike	Raporti vjetor i GMV
5.2.4 Shtirja e kanalizimeve të ujrave të zeza – gropa septike	Bashkia DSHSS DSHPNII	2017-2020	30,000	Bashkia Donator	Nr i çezmave publike të hapura	Nuk ekziston	4 çezma publike të hapura	Raporti vjetor i GMV
5.2.5 Ndërhyrja në nevojat më imediate për furnizimin me ujë të pijshëm në lagjet ku jetojnë anëtarët e komuniteteve rome dhe egjiptiane	Bashkia DSHSS DSHPNII	2018-2019	30,000	Bashkia Donatorë	% e banorëve që vlerësojnë kushtet higjieno sanitare shumë mirë	3.2% IDM, 2017	10% deri në 2018 25-35% deri në 2020	Raporti vjetor i GMV
5.2.6 Rikonstruksioni i sistemit të menaxhimit të ujërave të zeza përmes pastrimit	Bashkia DSHSS DSHPNII	2018-2019	30,000	Bashkia Donator	Lulishte dhe kënde lojrash	Nuk ekziston	1 lulishte me kënde lojrash e ndërtuar	Raporti vjetor i GMV
5.2.7 Ndërtim i këndeve rekreative për fëmijë (lulishte dhe park lojrash) në Njesinë qëndër	Bashkia DSHSS DSHPNII	pa kosto	pa kosto	nr.i takimeve konsultues e në komunitet	Nuk ekziston	të paktë n itakim konsultues në rastet e investimeve publike në komunitet	Raporti vjetor i grupit të monitorimit dhe vlerësimin të PZHK	Raporti vjetor i GMV
5.2.8. Ngritja e strukturave konsultuese dhe referuese për nevojat infrastrukturore të komunitetit rom dhe egjiptian	Bashkia	pa kosto	pa kosto					

Fusha prioritare: Mbrojtja Sociale		Indikatorë t dhe treguesit e performancës						
Qëllimi Strategjik: Romët dhe egjiptianët kanë një mirëqënie më të mirë si rezultat i burimeve alternative të të ardhurave dhe shërbimeve sociale		% e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që shprehen se kanë dijeni për programet e mbrojtjes sociale – 27% (2016) në 50-55 % (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që raportojnë se nuk përfitojnë nga programet e mbrojtjes sociale - 86% (2017) në 90-95% (2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që shprehen se programet e mbrojtjes sociale janë plotësisht të kuptueshme – 3% (2017) në 50-55%(2020) % e banorë ve rom dhe egjiptian të intervistuar që shprehen se stafi i insitucioneve lokale i ka ndihmuar shpesh ne procedurat e aplikimit – 48% (2017) në 65-70% (2020)						
Objektivi specifik 1: Rritja e aksesit të romëve dhe egjiptianëve në programet e mbrojtjes sociale								
Aktivitetet/hapat e veprimt	Institucioni/ departamenti	Periudha kohore	Kosto Leke	Burimi i financimit	Indikator	Treguesi baze	Treguesi i synuar 2020	Burimi i te dhenave
6.1.1.Fushata ndërgjegjëse në lidhje me programet e mbrojtjes sociale në komunitetet romë dhe egjiptiane	DSHSS	2017-2020	20,000	Bashkia Donatorë	Nr. i fushatave Përqindja e personave që kanë informacion mbi programet e mbrojtjes sociale	Nuk ekziston 27 % (IDM, 2017)	2 fushata në vit 50-55 %	Raporti vjetor i GMV
6.1.2 Asistencë për plotësimin e dokumentacioneve të kërkuara për të aplikuar në programet (menaxhim rasti)	DSHSS	2017-2020	Pa kosto	Pa kosto	% e personave që e kanë të qartë dhe të kuptueshme programin e shërbimeve të mbrojtjes sociale % e personave të asistuar nga stafi	25% (IDM, 2017) 48% (IDM, 2017)	50-55% 65-70% të rasteve të asistuara	Raporti vjetor i GMV

ndërlidhësi komunitar për të adresuar më mirë nevojat e komunitetit dhe për të qënë më efikas në dhënien e informacionit në bashki												vjetor i GMV
6.2.3Fuqëzimi i task forcës për mbrojtjen e fëmijëve në situatë rruge	DSHS ASHMF NJMF PB NJ.A NJMQK	2018-2020	30,000	Bashkia Donatorë	Reduktimi i fenomenit të fëmijëve në situatë rruge		Gjatë periudhës Korrik 2016 – Qershor 2017 janë identifikuar 100 fëmijë në situatë rruge në Shkodër(NJMF, 2017)		Reduktim i fenomenit të fëmijëve në situatë rruge me 50% për 2018 dhe 90% për 2020			Raporti vjetor i GMV
Objektivi specifik 3. Rritja dhe përmirësimi i shërbimeve sociale të ofruara ndaj komunitetit R/E												
6.3.1. Rikualifikimi i dhe ngritja e kapaciteteve të burimeve njerëzore përmes trajnimeve të specializuara të stafit të institucionet e qeverisjes vendore për të adresuar më mirë nevojat e komunitetit R/E	DSHSS	2018-2020	40,000	Bashkia Donatorë	Nr i trajnimeve të realizuara		Nuk ekziston		2 trajnim për vit			Raporti vjetor i GMV
					% e personave që shprehën se ofrimet të shërbimeve në programin e mbrojtjes sociale është i plotësisht i qartë dhe i kuptueshëm		25% (IDM, 2017)		50-55% deri në 2020			
6.3.2 Inkurajimi dhe mbështetje përgjegjëse të shoqërisë civile të themeluara nga anëtarë të komunitetit R/E, me qëllim rritjen e mirëqënies dhe përfshirjes së komunitetit	Bashkia DSHSS NJMQK	2018-2020	500,000	Donatorë Bashkia	Nr i organizatave të mbështetura		Nuk ka		Të paktën 5 Organizata ta të mbështetura			Raporti vjetor i GMV

KAPITULLI IV. MONITORIMI DHE VLERESIMI I PLANIT

Monitorimi dhe vlerësimi është mbledhja e planifikuar e dhënave, verifikimi, analiza, vlerësimi dhe përdorimin e menjëhershëm të informacionit me qëllim vlerësimin e nivelit të zbatimit dhe të efekteve të planit të zhvillimit të komuniteteve romë dhe egjiptiane. Monitorimi dhe vlerësimi është i rëndësishëm sepse krijon mundësi të kuptojmë nëse zbatimi i planit, i qëllimeve strategjike, objektivave specifik dhe aktiviteteve po na drejton drejt arritjes së treguesve të synuar dhe si rrjedhim drejt vizionit për të ardhmen e këtyre komuniteteve.

Procese të tilla lejojnë aktorët lokal të ndërgjegjësohen për atë se çfarë shkon mirë në zbatimin e planit dhe çfarë duhet përmirësuar që vizioni të jetë i arritshëm.

Suksesi i zbatimit të PZHK është i lidhur dhe i ndikuar nga shumë faktorë, që jo të gjithë janë të njohur në kohën e hartimit të tij, ndërkohë që ndikimi i tyre është shumë kompleks dhe i shoqëruar me ndryshime të shpeshta.

Procesi i qartë i monitorimit dhe vlerësimit është i nevojshëm për të informuar pjesëmarrësit për përgjegjësitë e tyre dhe për t'u mundësuar atyre që të përgatiten për të gjitha angazhimet. Procesi duhet të përfshijë procedurat e monitorimit dhe vlerësimit (ÇFARË), institucionet përgjegjëse (KUSH) dhe afatet (KUR). Është me rëndësi të theksohet se monitorimi dhe vlerësimi i planit duhet të planifikohet dhe realizohet sipas një plani monitorimi ndërsektorial i cili duhet të përmbaj:

- a) Ngritjen e Grupit të monitorimit dhe vlerësimit (GMV) të PZHK me vendim të këshillit bashkiak
- b) Metodologjinë e grumbullimit të analizës së të dhënave
- c) Listën e objektivave dhe të aktiviteteve që do të monitorohen dhe vlerësohen
- d) Indikatorët që do të përdoren për monitorim dhe vlerësim
- e) Përgjegjësitë dhe kalendarin/ frekuencën e raportimeve dhe takimeve të Grupit të Monitorimit dhe Vlerësimit të PZHK;
- f) Përdorimi dhe ndarja e informacionit me aktorë të tjerë

- a) Ngritja e grupit të monitorimit dhe vlerësimit të PZHK me vendim të Këshillit të Bashkisë
 - GMV duhet të jetë grup shumë aktorësh dhe ndërsektorial, që kryesohet nga Drejtoria e Shërbimeve Sociale dhe Strehimit, në përbërje të të cilit duhet të ketë përfaqësues nga:
 - Drejtoria e Shërbimeve Sociale dhe Strehimit
 - Drejtoria Arsimore Rajonale, Shkodër
 - Drejtoria Juridike
 - Shërbimi Kombëtar i Punësimit, Zyra Shkodër
 - Njësi Administrative
 - Drejtoria e Burimeve njerëzore dhe Shërbimeve Mbështetëse
 - Drejtoria e Planifikimit Strategjik dhe Përmirësimit të Klimës së Biznesit
 - Drejtoria për Ndihmën Ekonomike dhe Personat me Aftësi Ndryshe
 - Drejtoria e Kulturës, Arsimit, Rinisë dhe Sportit
 - Drejtoria e Shërbimeve Publike, Ndjekjes së Investimeve të Infrastrukturës
 - Njësia e Menaxhimit të Qëndrave Komunitare
 - Tre organizata jo qeveritare që veprojnë në fushën e zhvillimit dhe të integritit të romëve dhe egjiptianëve
 - UNDP
 - UNICEF

Monitorimi dhe vlerësimi kërkon udhëheqje, aftësi, ekspertizë dhe përkushtim nga ana e përfaqësuesve, anëtarë të grupit të monitorimit dhe të vlerësimit. Është me rëndësi që institucionet përkatëse të nominojnë personat e duhur në këtë grup dhe të ofrojnë të dhëna zyrtare sipas kërkesave për informacion të grupit të monitorimit.

- b) Përcaktimi i metodologjisë së grumbullimit dhe analizës së të dhënave cilësore dhe sasiore në lidhje me shkallën e zbatueshmërisë dhe të efekteve të PZHK. GMV duhet të hartoj dhe të miratoj modelet dhe instrumentet e grumbullimit dhe të analizës së të dhënave, të cilat duhet të miratohen brenda vitit 2017. Të dyja, modelet dhe instrumentet, janë të nevojshme për të realizuar një komunikim efektiv ndërmjet institucioneve përgjegjëse dhe për të garantuar se paraqitja e informacionit është e pajtueshme dhe e lehtë për t'u përdorur.
- c) Listën e objektivave dhe të aktiviteteve që do të monitorohen dhe vlerësohen. Fokusi i monitorimit do të jenë matja e outputeve të aktiviteteve që janë planifikuar në afatin kohor që mbulon edhe procesi i monitorimit (ku jemi me zbatimin e aktiviteteve të parashikuara në vitin e parë?), ndërsa vlerësimi do të fokusohet në arritjen e objektivave specifik dhe ato strategjik (a po arrijme drejt vizionit të dëshiruar? A kemi arritur targetet e synuar në nivel objektiv strategjik?)
- d) Indikatorët që do të përdoren për monitorim dhe vlerësim e objektivave dhe të aktiviteteve. Indikatorët janë tregues të specifik, të matshëm, të arritshëm, relevante dhe kanë afate kohore. Treguesit janë shumë të rëndësishëm për të matur progresin në një fushë të caktuar prioritare. Ato janë pjesë esenciale e procesit të monitorimit dhe të vlerësimit pasi ato tregojnë se çfarë duhet të matet. PZHK përcakton treguesit që duhet të maten për çdo objektiv strategjik si dhe për çdo aktivitet. Përveç kësaj, në matrica është shënuar treguesi bazë (baseline) si dhe përcakton edhe treguesin e synuar (2020) që parashikohet të arrihet nëpërmjet aktiviteteve të përfshira në PZHK. Për të matur përmbushjen e aktiviteteve të parashikuara, realizohet monitorimi i treguesve në nivelin e aktiviteteve, ndërsa për të matur efektin apo ndikimin e aktiviteteve (arritjen e objektivave strategjik) monitorohen grupi i indikatorëve në nivel objektiv strategjik.
- e) Përgjegjësitë dhe kalendarin/ frekuencën e raportimeve dhe takimeve të GMV. Monitorimi i planit do të kryhet në baza vjetore duke u mbështetur në disa burime. Një ndër më kryesorët janë të dhënat zyrtare që duhet të ofrohen nga raportet vjetore të institucioneve përkatëse. Çdo institucion brenda datës 20 dhjetor duhet të dërgoj tek drejtuesi i GMV të dhënat sipas modelit të përcaktuar nga GMV dhe të dërguar që në fillim të vitit. Pyetësorë për të matur perceptimet qytetare përfaqësojnë një burim tjetër të rëndësishëm informacioni. Bazuar mbi këto të dhëna, GMV harton dhe miraton raportin vjetor të monitorimit dhe vlerësimit mbi progresin e zbatimit të Strategjisë.
- f) Përdorimi dhe ndarja e informacionit me aktorë të tjerë: GMV miraton brenda vitit 2017 strukturën e raportit vjetor duke nxjerrë në pah dhe shpjeguar problemet dhe sfidat, si dhe rekomandimet se si të zgjidhen ato. Raporti vjetor duhet të fokusohet në arritjet kryesore (objektivat dhe niveli i ndikimit), fushat që kanë nevojë për më shumë përpjekje që mbeten ende prioritare për vitin e ardhshëm. Informacioni i prodhuar përmes monitorimit dhe vlerësimit duhet të ndahet me stafet e institucioneve, këshillin bashkiak, me OSHC-të dhe të tjerë aktorë të interesuar. Kjo ndarje e progresit do të ndihmojë për krijimin e sinergjive të bashkëpunimit, për të festuar arritjet, për të gjeneruar ide por edhe për të siguruar transparencë për publikun e gjerë.

Modeli i Raportit

Numri	Aktiviteti	Institucioni/ departamenti Përgjegjëse	Afati	Treguesi	Arritjet (Progresi i zbatimit)	Hapat e mëtejshëm (piketat)	Koha e pritshme e realizimit	% e realizimit sipas GMV
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Në këtë kolonë jepet numri që është në këtë plan zhvillimi (Fusha/Qëllimin strategjik/Objektivi specifik) nga institucioni/ departamenti përgjegjës							
2	Në këtë kolonë përshkruhen aktivitetet/hapat e veprimit nga institucioni/ departamenti përgjegjës të parashikuar për t'u zbatuar gjatë periudhës kohore që mbulon monitorimi							
3	Në këtë kolonë përshkruhet institucioni/ departamenti përgjegjës							
4	Në këtë kolonë përshkruhet afati i zbatimit të aktivitetit sipas PZHK nga institucioni/ departamenti përgjegjës							
5	Në këtë kolonë përshkruhet treguesi sipas planit të zhvillimit nga institucioni/ departamenti përgjegjës							
6	Në këtë kolonë jepet përshkrimi i arritjeve kryesore në zbatimin e aktivitetit. Çdo strukturë përgjegjëse duhet të japë vetëm informacion të mbështetur në të dhëna, nëse është e mundur (p.sh. të dhëna statistikore, krahasime, etj). Duhet të shmangët informacioni rutinë dhe i administrativ							
7	Në këtë kolonë duhet të jepen hapat e ardhshëm për zbatimin e aktivitetit. Kjo kolonë plotësohet vetëm për ato aktivitete, statusi i të cilave është "zbatuar pjesërisht" ose "i pazbatuar". Kjo kolonë plotësohet nga institucioni përkatës.							
8	Në këtë kolonë institucioni duhet të tregojë datën e re të pritshme të realizimit të aktivitetit të bazuar në hapat e mëtejshëm. Kjo kolonë plotësohet vetëm për ato aktivitete të cilat nuk janë përfunduar ose nuk kanë filluar ende							
9	Në këtë kolonë përshkruhet % e realizimit sipas GMV, ose shkallët e vlerësimit: plotësisht i realizuar - i arritshëm - mesatarisht - pjesërisht i arritshëm - i paarritshëm							

ANEKS 1.

Tabela: Numri dhe vendodhja e komunitetit rom në Bashkinë Shkodër

Komuniteti	Nr. i Familjeve	Nr.i Banoreve	Femra	Meshkuj	Të peregjistuar
Dubai	17	76	40	36	9
Prokuroria	45	170	84	86	42
Tophane	23	87	42	45	13
Përtej Urës së Bunës	8	46	23	23	10
Zalli i Kirit	6	40	17	23	
Totali	99	419	206	213	74

Burimi : Bashkia Shkodër (2017)

¹ CESS (2012) Studim për vlerësimin e nevojave të komuniteteve rome dhe egjiptiane në Shqipëri, UNDP Albania

² Bashkia Shkodër, 2017

³ Karta Rajonale Raportuese – Qarku Shkodër “Gjendja e fëmijëve Romë dhe Egjiptian” për vitin 2011

⁴ “E Drejta për Arsim e Komunitetit Rom në Kuadrin e Integrit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian”, Elisabet Osmanaj, 2013

⁵ Ikononi, Musai dhe Sotirofski, 2010 Mapping Policies and Practices for the Preparation of Teachers for Inclusive Education in Contexts of Social and Cultural Diversity: Albania Country Report

⁶ Raporti studimor “Situata Arsimore e Fëmijëve Romë në Shqipëri”, Adem Tamo, Theodhori Karaj, Tiranë, 2007

⁷ UNICEF (2011)

⁸ Mapping the skills, employment opportunities and undertaking by roma and egypciaqn communities in the municipalities in Tirana, Shkodër, Berat and Shkodra

⁹ Burimi: Social inclusion data for children in Albania

http://www.sidalbania.org/articles.php?lang=en&pg=comm_en&m=view&commID=11

¹⁰ Referuar takimit të grupit të punës për PZHK, 17 Korrik, 2017, Shkodër

¹¹ Studim për vlerësimin e nevojave të komuniteteve rome dhe egjiptiane në Shqipëri Tiranë, 29 shkurt 2012 UNDP

¹² Tregues i papunësisë si raport i numrit të personave të papunë të moshës 15 vjeç e më shumë ndaj forcës punëtore 15-65 vjeç, sipas INSTAT, Census 2011.

¹³ Programi i intershipeve në kuadër të projektit “Fuqizimi ekonomik dhe social i komunitetit Rom dhe Egjiptian” 2016-2017, i shtrirë në 4 qytete me përqendrim të madh të komunitetit Rom dhe Egjiptian: Tiranë, Durrës, Shkodër dhe Berat, zbatohet nga UNDP Albania në bashkëpunim me Roma Versitas Albania. <http://romaversitasalbania.org/intership-scheme/> aksesuar më 22 Gusht 2017

¹⁴ Referuar takimit të grupit të punës për PZHK, 17 Korrik, 2017, Shkodër

¹⁵ Urdhëri nr 28, datë 26.01.2016 Për sistemin e referimit dhe tarifat e shëebimit shëndetsor publik

¹⁶ Neni 3 i ligjit nr.9232, datë 13.5.2004 “Për programet sociale të strehimit”

¹⁷ Neni 19, po aty

¹⁸ Neni 4i ligjit nr.9232, datë 13.5.2004 “Për programet sociale të strehimit”

¹⁹ Neni 25, po aty

²⁰ Neni 25/1, po aty

²¹ Neni 25/2 i ligjit nr.9232, datë 13.5.2004 “Për programet sociale të strehimit”

²² UNDP, Strehimi Social në Shqipëri: Vlerësim i Nevojave, Gusht 2014

²³ ARSIS, Studim kombëtar mbi fëmijët në situatë rruge në Shqipëri, Prill 2014, faza e dytë